

Gorenjski Glas

PETEK, 11. AVGUSTA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 64, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V ponedeljek dan solidarnosti

V ponedeljek, 14. avgusta, bo dela prost dan, da bomo v luči katastrofalnih razsežnosti vodnih ujm in duhu solidarnosti lahko po svojih najboljših močeh pomagali vsem, ki so jih prizadele hude poplave.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Razmere po neurju in poplavah v Sloveniji se počasi umirjajo. Ostaja razdejanje, ki ga je pustila voda. Da bi izrazili solidarnost, podporo in sočutje vsem, ki so jih prizadele strašne poplave, se je vlada odločila, da bo v ponedeljek, 14. avgusta, dan solidarnosti, ki bo dela prost. Predsednik vlade Robert Golob ob tem pričakuje, da bo vsak posameznik po svojih najboljših močeh v prihajajočem koncu tedna in prazniku Marijinega vnebovzvetja ponudil pomoč. »Želimo, da Slovenija

te težke in napore dni zaključí v duhu solidarnosti. Da pomagamo znancu, sosedu, prijatelju, vsem, ki so jih prizadele hude poplave,« je navedel in dodal, da bo to dan, ko bo cela Slovenija stopila skupaj. »Prepričan sem, da Slovenija to zmore,« je dejal Golob.

Slovenija pa je že vse od prvega dne razdejanja združila moči. Na terenu delujejo službe za zaščito in reševanje, odziv je bil množičen: od posameznikov do ekip prostovoljcev, podjetij in humanitarnih organizacij. Aktivno poteka zbiranje denarnih in materialnih sredstev,

v Slovenijo prihaja tudi pomoč iz tujine.

Posledice največje naravne katastrofe v zgodovini Slovenije so bistveno večje, kot so sprva ocenjevali. »Škoda se bo žal štela v milijardah. Moramo se odzvati na način, ki bo jasen, hiter in odločen,« je pred izredno sejo državnega zbora, kjer so po hitrem postopku obravnavali predlog novele zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, poudaril premier. Vlada je na včerajšnji tretji seji v tednu dni obravnavala tudi izhodišča za pripravo nadaljnjih interventnih ukrepov.

► 3. stran

Slovenija se je v dneh po naravni katastrofi združila v solidarnosti in medsebojni pomoči.

/ Foto: Tina Dokl

Marsikaj bo drugače

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Župan Tine Radinja je o razmerah po ujmi v Škofji Loki povedal, da bo marsikaj v občini sedaj potekalo drugače, kot je bilo načrtovano. Poškodovanih je bilo več kot 350 objektov, vseh poškodovanih kilometrov cest še niso prešteli. Vodja intervencije in poveljnik Gasilske zveze Škofja Loka Tomaž Ažbe je pojasnil, da so tokratne poplave presegle tiste iz leta 1990. Gasilci so imeli že več kot 650 intervencij zaradi poplav in prometnih nesreč. Reševali so s helikopterjem, s čolnom so v Binklju reševali človeka, ki je na drevesu čakal pomoč.

► 2. stran

Ekipa prve pomoči Rdečega križa Škofja Loka je že v soboto šla peš v dolino Hrastnice. / Foto: Špela Mezek, RK Škofja Loka

Želimo vam učinkovit dan solidarnosti in miren praznik Marijinega vnebovzvetja.
Vaš Gorenjski glas

Zaradi praznika bo naslednja številka Gorenjskega glasa izšla v sredo, 16. avgusta.

ETIS

ZAMRZOVALNE OMARE IN SKRINJE LIEBHERR

Da bo ozimnica varno pospravljena in zaloga ledenih kock vedno pri roki.

Zamrzovalne omare in skrinje vas bodo prepričale z veliko prostora za shranjevanje in zamrzovanje vaših živil, najboljšo energijsko učinkovitostjo in preprostim upravljanjem. Funkcija NoFrost ščiti pred zaledenitvijo in nabiranjem ledu.

Vabljeni na svetovanje v salon ETIS Kranj, Ljubljanska c. 30
T: 04 235 50 50
www.etis.si

LIEBHERR

Nakup aparatov na do 24 obrokov s hitrim potrošniškim kreditom Summit Leasing brez potrebne dokumentacije. Informacije in izračuni so vam na voljo v vseh naših PE.

<p>GORENJSKA</p> <p>Bog je očitno šel na dopust</p> <p>Ob hudomušni izjavi se nasmehnem – in se zamislim, da ima morda Janez Šubic prav. Ni jim odneslo hiše, nimajo poplavljenih bivalnih prostorov, a potok jim je razdeljal »raj na zemlji«.</p> <p style="text-align: right;">4</p>	<p>ŠPORT</p> <p>Kaj lahko »upleni« kamniška puma</p> <p>Kamniška atletinja Maruša Mišmaš Zrimšek je zaključne priprave pred svetovnim prvenstvom, ki se bo 19. avgusta začelo v Budimpešti, uspešno opravila v italijanskem Livignu.</p> <p style="text-align: right;">8</p>	<p>KRONIKA</p> <p>Aplikacija za pomoč v poplavah</p> <p>Zaživela je posebna vladna spletna aplikacija Poplave 2023. Do včeraj popoldne je pomoč prizadetim v poplavah v materialu, storitvah in s ponudbo prostovoljnega dela ponudilo že skoraj 25 tisoč ljudi.</p> <p style="text-align: right;">10</p>	<p>ZANIMIVOSTI</p> <p>Šmaren tudi za pomoči potrebne</p> <p>Na torkov praznik velikega šmarna se bo največ ljudi zbralo v Marijinih romarskih središčih z iskreno mislijo in molitvijo za ljudi, ki jih je prizadela naravna nesreča. Tudi na Brezjah.</p> <p style="text-align: right;">24</p>	<p>VREME</p> <p>Danes, jutri in v nedeljo bo sončno ter postopno topleje. V nedeljo popoldne bo v hribih možna kakšna nevihta.</p> <p style="text-align: right;">11/28 °C</p> <p style="text-align: right;">jutri: sončno in topleje</p>
---	--	---	---	---

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

61. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem Agra

Konec meseca, od 26. do 31. avgusta, bo v Gornji Radgoni potekal sejem Agra, na katerem bodo predstavili vrhunsko opremo in sredstva za kmetijstvo, gozdarstvo, vinarstvo in živilstvo. Mnogi domači in tuji razstavljalci bodo prikazali inovativne rešitve, najnovejšo tehnologijo in vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske ter gozdarske mehanizacije in opreme. Na voljo bodo semena, sadike, izdelki za prehrano in nego živali in rastlin ter oprema za živilstvo in gastronomijo.

Bogat bo tudi program za podeželsko gradnjo ter opreme za urejanje vrtov in okolice bivališč. Maneža bo vsak dan priložila atraktivnih revij z živalmi, za najmlajše bo na voljo vrtec malih živali. Sejem bodo spremljali številni strokovni posveti, predavanja in okrogle mize z aktualno tematiko. Praktični nasveti iz izkušene prve roke bodo na voljo tako vrtničarjem, ljubiteljem malih živali kot tudi pravim kmetom. Potekalo bo sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, tekmovanje v plesanju polke in vlečenju vrvi, prikaz vodenja teličkov najmlajših rejcev, srečanje starodobnih traktorjev podjetja Steyr in številna druga stanovska in prijateljska srečanja. Vrstile se bodo pokušnje kmetijskih pridelkov, izdelkov dopolnilne dejavnosti kmetij, dobrot iz reje avtohtonih živali, nagrajenih izdelkov ocenjevanj kakovosti Agra 2023 ter nagrajenih vin Vino Slovenija Gornja Radgona, tudi z vinsko kraljico Slovenije 2023. **Kar pet izžrebanih naročnikov Gorenjskega glasa bo za ogled sejma Agra prejelo po dve vstopnici. Če si sejem nameravate ogledati, nam do petka, 18. avgusta, pišite na koticek@g-glas.si ali na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, in odgovorite na vprašanje: V katerem delu Slovenije leži Gornja Radgona?** Zraven odgovora ne pozabite pripisati svojih podatkov.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MIJA MUROVEC z Zg. Jezerskega.

Marsikaj bo drugače

1. stran

Kot je povedal župan Tine Radinja, je že znano, da je ujma poškodovala več kot pet kilometrov infrastrukture, poškodovanih pa je bilo tudi 21 mostov.

»Najprej bo treba poskrbeti za varnost in prevoznost cest, nato se bomo začeli ukvarjati z dolgotrajnimi rešitvami,« je poudaril župan Radinja in pojasnil, da bo marsikaj v občini potekalo drugače, kot je bilo pred ujmo načrtovano.

Na najbolj prizadetih območjih, predvsem v dolini Hrastnice, Bodoveljski grapi in Sopotnici, intervencije še vedno potekajo, prav tako si pristojni ogledujejo, kakšno razdejanje je ostalo po občini.

Podžupan Robert Strah je povedal, da je samo na infrastrukturi za več deset milijonov evrov škode, pri tem pričakujejo tudi čimprejšnjo pomoč države.

»Do tega trenutka ni podatka, da bi bil kdorkoli poškodovan. To je svetel vidik vsega, kar nas je doletelo,« je povedal poveljnik Civilne zaščite občine Škofja Loka Nikolaj Kržišnik. »Smo pa še vedno v polnem zagonu, le da se aktivnosti menjajo,« je še dodal Kržišnik in pojasnil, da so evakuirali tri družine, nekaj pa jih je našlo zavetišče pri sorodnikih in prijateljih.

Oskrba s pitno vodo s strani Komunale Škofja Loka je od torka zagotovljena za celotno omrežje, prekuhanje vode pa je še vedno obvezno.

Skupaj smo močnejši

V Škofji Loki so takoj po katastrofalnih poplavah začeli odpravljati posledice in pristopili k čiščenju razdejanega območja. Pri tem so pomagali tudi številni prostovoljci.

MAŠA LIKOSAR

Škofja Loka – Vodna ujma ni prizanesla niti domu Mateje Žvižaj, sodelavke Gorenjskega glasa. V njihovi hiši v Puštalu so poplave zalile delavnico in kletne prostore do višine skoraj dveh metrov, za seboj pa pustile kaotično razdejanje. Kot je povedala, so jim v nedeljo na pomoč priskočili tudi animatorji Oratorija Sveti Duh. »Pomagali so nam pri vseh najtežjih opravilih, ob tem pa nam predali pomembno sporočilo – skupaj smo močnejši. V tem duhu je odmevala tudi pesem, ki so jo prepevali med čiščenjem blata in naplavin v delavnici in kleti,« je poudarila. Dodala je, da so se jim pri odpravi posledic pridružili še mnogi prostovoljci, gasilci, sosede in prijatelji. »Skupaj smo našli pot naprej in zdaj vidimo luč na koncu tunela.«

V Puštalu so tisti dan pomagali tudi gasilci iz prostovoljnih gasilskih društev Bled, Podhom, Gorje, Kranjska Gora in Gozd - Martuljek. Domna Kunčiča iz PGD Bled je presunil pogled na prizadeto območje. »Ob tako razsežni

Pri odpravi posledic in čiščenju sodelujejo številni prostovoljci in gasilci. / Foto: Tina Dokl

katastrofi se človek zjoka,« je bil zaskrbljen.

Na terenu 24 ur na dan

Eden od prostovoljcev je bil domačin Nejc Ovsenek, ki je posledice odpravljal z bagrom. Poplave so škodo povzročile tudi v njegovi hiši, a je kljub temu vse od noči s četrta na petek nudil pomoč na terenu. »Malce sem že utrujen, a ključno je, da ljudje ob takih grozotah

stopimo skupaj,« je prepričan. Ob tem je opozoril še na ljudi, ki na prizadeta območja prihajajo le zaradi radovednosti. »Nekateri smo na terenu 24 ur na dan, zato prosimo tiste, ki ne pomagajo, naj ostanejo doma.«

Vse dni je na terenu tudi ekipa za prvo pomoč Rdečega križa Škofja Loka. Kot je pojasnila njihova članica Špela Mezek, so se v soboto peš odpravili po dolini

Hrastnice, da so ljudem, ki so bili odrezani od sveta, nosili hrano, vodo in zdravila. Tam so bili tudi v ponedeljek. V torek so se skušali peš prebiti v Bodoveljsko grapo in Sopotnico, kamor so prav tako dostavljali osnovne življenjske potrebščine. »Zahvaljujemo se vsem domačinom, ki so nam pomagali, da smo lažje dostopali do ujetih družin, ter gasilec za vso pomoč pri prevozu,« je hvaležna Mezkova.

Raje primite za lopato

Povedala je še, da trenutno zbirajo predvsem opremo za otroke in dojenčke, kot so plenice, oblačila, higienski pripomočki, vozički in šolske potrebščine. »Hvaležni smo vsake pomoči, a prosimo, da so oblačila primerna in uporabna, hrana pa predvsem nepokvarljiva,« je dodala. Tudi ona poziva radovedneže, naj ne zahajajo na območja. »Če ne vedo, kaj početi, naj primejo za lopato in čistijo,« je poudarila. Opominja tudi kolesarje in pohodnike, naj v teh dneh, ko imajo reševalne službe ogromno dela, ne iščejo dodatne nesreče.

Poplave so za seboj pustile kaotično razdejanje. / Foto: Tina Dokl

Pri Mateji Žvižaj so pomagali tudi animatorji Oratorija Sv. Duh. / Foto: arhiv animatorjev oratorija

Necj Ovsenek vse od noči s četrta na petek nudi pomoč na terenu. / Foto: Tina Dokl

V ponedeljek dan solidarnosti

◀ 1. stran

Predlog soglasno sprejeli

Poslanci so na sredini izredni seji z 79 glasovi za in brez glasu proti predlog zakona sprejeli. Ta med drugim prinaša finančno podporo občinam, ki so utrpeli škodo, v obliki predplačila za izvedbo nujnih sanacijskih ukrepov do višine 40 odstotkov predvidene škode.

Občine bodo morale zagotoviti zemljišča, jih komunalno opremiti in spremeniti občinski prostorski načrt, pri čemer bodo postopek kar se da pohitrili. Država bo potem skupaj s proizvajalci montažnih hiš poskrbela, da se tja postavijo objekti.

Uvaja tudi možnost povračila škode v kmetijstvu oziroma širi obseg upravičenosti za škodo, za katero je mogoče prejeti državno subvencijo za zavarovalno premijo in uveljaviti izplačilo škode za 100-odstotno poškodovanost kmetijskih kultur po načelu de minimis. Z zakonom so omogočili tudi retroaktivnost, kar pomeni, da

Država bo financirala sedem dni izrednega dopusta za vse prostovoljce, ki pomagajo na prizadetih območjih. / Foto: Tina Dokl

velja za vse naravne nesreče, ki so Slovenijo prizadele od 1. januarja 2023.

Sedem dni izrednega dopusta

Država bo financirala sedem dni izrednega dopusta za vse prostovoljce, ki pomagajo na prizadetih območjih, hkrati pa bo prizadetim podjetjem financirala ukrep čakanja na delo. Uvedli so tudi institut višje sile v gospodarstvu, kmetijstvo in ribogojstvo.

Država bo tako zaposlenim, ki zaradi višje sile ne morejo na delovno mesto, subvencionirala osemdeset odstotkov plače, enako velja za čakanje na delo.

V sistem sanacije je znova umeščena nadomestna gradnja za ljudi, ki so v povodnji ostali brez strehe nad glavo. Pri tem bodo morale občine zagotoviti zemljišča, jih komunalno opremiti in spremeniti občinski prostorski načrt, pri čemer bodo

postopek kar se da pohitrili. Država bo potem skupaj s proizvajalci montažnih hiš poskrbela, da se tja postavijo objekti.

V vmesnem obdobju je vzpostavljen centralni register praznih stanovanj in enotne najemniške pogodbe za namestitve prizadetih družin. Aplikacijo Poplave 2023 so razširili s področjem začasnih stanovanj, kjer je na voljo osnoven in pregleden register.

Vaščani spet lahko spijo doma

Okrog devetsto krajanov Koroške Bele lahko ostane na svojih domovih. Ukrep obvezne nočne evakuacije je preklican, saj so se razmere na plazju umirile.

URŠKA PERNEL

Koroška Bela – Od torka je odpravljen ukrep obvezne nočne evakuacije na Koroški Beli. Vaščani tako po treh nočeh, ki so jih morali preživeti pri sorodnikih, prijateljih ali v namestitveni točki, lahko spet spijo doma.

Za to so se pristojni odločili na osnovi stanja na terenu in mnenja direktorja Geološkega zavoda Slovenije Miloša Bavca, ki je povedal, da se plazina suši, premiki se stabilizirajo, prav tako tudi nivo vodotokov. Raven nevarnosti se približuje stanju pred izrednim

dogodkom, tako da obstaja možnost sprožitve manjšega plazju, kar pa bodo še vedno spremljali.

Dodatni videonadzor in obhodi

Poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Jesenice Igor Arh je povedal, da bodo

OŠ Prežihovega Voranca ostaja v pripravljenosti kot namestitvena točka. Posamezniki lahko, če želijo, še vedno prenočijo tam.

vzpostavili dodatni videonadzor v strugi potoka Bela in izvajali tudi obhode struge vsaki dve uri. Začeli so

tudi čistiti zaplavne pregrade in strugo potoka Bela ter popravljati ceste, skupaj z Zavodom za gozdove pa bodo določili tudi ukrepe za čiščenje hlodovine in vejevja.

Alarmni sistem na plazju, ki ne deluje zaradi pretrganja potezne zanke, bodo

vzpostavili predvidoma do konca tedna. Za pomoč pri namestitvi novih drog so zaposlili tudi helikopter.

Dokler alarmni sistem ne bo vzpostavljen, bodo še naprej opazovali stanje v zgornjem delu potoka Bela z odhodi na teren in 24-urnim monitoringom iz GARS-a. Prav tako bodo v naslednjih dneh vzpostavili sistem videonadzora pretoka potoka Bela.

Po Koroški Beli pa so označili evakuacijske poti in točke, kamor se krajanje lahko evakuirajo v primeru sprožitve plazju.

Ob tem pristojni opozarjajo, da je nepooblaščenim osebam prepovedano kakršnokoli gibanje v okolici in na plazju.

V Kranju zbirajo prostovoljne prispevke

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V Mestni občini Kranj so Gasilsko reševalna služba Kranj in vseh 16 prostovoljnih gasilskih društev skupaj s Civilno zaščito

opravili več kot 350 intervencij v treh dneh. Z namenom pomoči občanom, ki so zaradi poplav in plazov utrpeli škodo, MOK v okviru Fundacije Vincenca Drakslerja začenja akcijo zbiranja

prostovoljnih prispevkov za prizadete v poplavah in plazovih na območju kranjske občine.

Prispevki se zbirajo izključno za fizične osebe, in sicer na: Fundacija

Vincenca Drakslerja, so. p., Slovenski trg 1, 4000 Kranj, TRR: SI56 6000 0000 0000 459, odprt pri Lonu, referenca: SI99, namen: Poplave Kranj, Koda namena: CHAR.

K

KOMENTAR
KLARA MRAK

Zgodbe

Nad naše kraje se vrača poletje. Kako pekoč je sijaj sonca za tiste, si tisti, ki se nam to ni zgodilo, ne moremo predstavljati. Kako boleč je občutek, ko gledaš prostore, v katerih si imel zgrajeno življenje, zdaj pa so tam samo prazne stene, je nedoumljivo. V Škofji Loki in Poljanski dolini smo ves čas poletnih neurij, ki so v minulih mesecih pustila po Gorenjski, tiho upali in sveto verjeli, da nas bodo obšla. »Kakšno srečo imamo, spet je šlo mimo nas. Upajmo, da tako ostane.« A ni. V noči na četrti avgust nas je zadelo. Ne le nas, ampak vso državo.

Zgodbe pretresejo. Zgodbe tistih, ki so pomagali in pomagajo, najbolj pa zgodbe tistih, ki so reševali svoj prostor pod soncem. Nekaterim ga ni uspelo rešiti.

»Ko sem se peljala skozi Hrastrnico, nisem mogla zadržati solz,« pove I., ki je peljala sina in njegovo dekle domov proti Sveti Barbari.

»Res je grozno, meni se je čisto podrl svet, pa si že pozitivno naravnani, da te spet podre, ves čas neki udarci ...« žalostno razlaga M., mizar-sko delavnico njenega očeta je zasul plaz.

»Vse je zalito, tla so bila lese-na, ves pod smo morali odstraniti. Tu notri moja mama ne bo več mogla živeti, ne vemo, kako bo z njo, začasno bo nastanjena v Hiši generacij ...« je vidno razrvan T., ki je mamo

iz poplavljenih hiš reševal v ranem petkovem jutru.

»Ne vemo, kaj se bo dogajalo v prihodnjih dneh, mali plaz se je usul nad delavnico, ne vemo, ali se bo sprožil naprejš,« je v skrbeh M.; do njihovega mlina je bila narava tokrat bolj milostna kot v oktobrskih poplavah leta 2014.

Ljudje smo pretreseni. Kot ocenjuje psihiatrinja, je zadnja ujma povzročila akutno stresno motnjo pri tako rekoč vseh prebivalcih v državi, saj trenutno ni človeka, ki ga ena največjih naravnih katastrof v zgodovini države ne bi prizadela ali presunila. »Če je le mogoče, se skušajte naspiti, uživati redne obroke in varčujte s svojimi močmi,« svetuje psihiatrinja Zdravstvenega doma Sevnica Mojca Zvezdana Dernovšek. »In ne branite se pomoči. Ob travmatičnih dogodkih je za žrtev bistvenega pomena tudi to, da lahko spregovori o svojih stiskah z osebo, ki ji zaupa.«

Življenje teče dalje, tako kot spet v svojih strugah iz dneva v dan bolj pohlevno tečejo reke in številni potoki ter potočki, ki so v noči na prejšnji petek in še dneve po tem pokazali svojo rušilno moč. Pogledi skozi okna na porušen življenjski prostor begajo. A tisti, ki še lahko gledamo skozi svoja okna, smo lahko neskončno hvaležni, da jih imamo. Potrudimo se, da jih bodo spet imeli tudi tisti, ki so v minulem tednu ostali brez njih.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Pernel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Pernel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Bog je očitno šel na dopust

Ob hudomušni izjavi se nasmehnem – in se zamislim, da ima morda Janez Šubic prav. Ni jim odneslo hiše, nimajo poplavljenih bivalnih prostorov, a potok jim je razdejal »raj na zemlji«, kjer so se mnogi pohodniki na poti skozi Zalo, katere lepote je častil že Ivan Tavčar, radi ustavili.

KLARA MRAK

Minevajo dnevi, mini-li bodo meseci. A občutkov, ki so nas prevevali v noči na prejšnji petek, zlepa ne bomo zmogli pozabiti. Predvsem pa jih ne bodo mogli tisti, ki se bodo še dolgo mučili s tem, kako bodo znova lahko normalno zaživel. Nekaterim je zalilo avtomobile, drugim je zalivalo kleti, tretjim je njihovo imetje zasul plaz. Nekateri so glavnino moče in zemljine že odstranili, nekateri pa bodo morali na novo postaviti celo hišo.

Razdejanje v Škofji Loki, po Hrastnici, Puštalu, proti Sopotnici, naprej proti Brodem, Logu, Poljanam, Gorenji vasi in Žirem. Sobotno prebijanje skozi te kraje je bilo še skorajda malce nevarno, a gasilci, prostovoljci, vsi, ki so lahko poprijele za delo, so se trudili, čistili, odplakovali, odmetavali zemljo, kjer se je le dalo.

Ponedeljkovo dopoldne je bilo že prijaznejše

Župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež, poveljnik tamkajšnjega gasilskega poveljstva Roman Kokalj in štabni vodnik pri Slovenski vojski Janez Oblak me s hummerjem pobe-rejo v središču Gorenje vasi. Ob treh moških kaj hitro izvem, da vozilo pokuri 35 litrov goriva na sto kilometrov. Požrešna zverina, torej, si mislim, a pride tudi na območja, kamor se sicer v trenutnih razmerah ne da priti. Najprej se podamo na ogled plaz, ki se je sprožil pri Srednji vasi, od sveta je odrezalo domačijo pri Šoštarju. »Ničesar nismo slišali, ob pol šestih sva hodila tu okrog, bil je en majhen plaz, kasneje je klical sosed in

Ajda je iz gozda nad plazom prinesla »šopek« jurčkov.

/ Foto: Klara Mrak

rekel: 'Cel breg je šel dol.' Ko smo to videli, smo se zgrozili,« pripoveduje Beti Bogataj. Plaz so zdaj delno prekrili s polivinilastimi plah-tami, kolikor so ga lahko. »Zdajle pazite, pustite raje,

da voda odteče in se plaz posuši, da ne bo koga zemlja vzela,« svarita poveljnik in župan. Ob ogledu so si vsi enotni, da si tega, da se sproži tako gromozanski plaz na tem mestu, niti v sanjah ne

bi mogli predstavljati. »Vse drugo prej, a tak plaz ... neverjetno. Ampak bomo sanirali, naredili bomo vrtine, brez skrbi,« zagotovi župan. Če ne bi bilo videti razdejanja, kamor oko seže, bi bila dolina taka, kot smo je vajeni: spokojno prelepa. Kanec te lepote občutimo, ko Ajda iz gozda čisto blizu hiše prinese jurčke. »Gobe bodo pa zdaj rasle, ko je tako namočeno in bo postalo toplo,« poznavalsko pomodrujemo in se odpravimo na pot proti naselju Smoldno.

Zasilno prevozna pot

Ustavimo se še v Srednji vasi, ob glavni cesti, kjer tudi čistijo, kar je mogoče počistiti. Ljudje so veseli, ko se pri njih ustavi ekipa za ogled terena. Nekaj besed in gremo naprej po dolini. Markantnemu vozilu, kot je hummer, se vozniki umikajo. »No, še eden, ki ga ni strah in se nam ne umakne,« se zasmeji naš šofer Janez Oblak, »aha, Franci je,

Plaz v Srednji vasi je megalomanskih razsežnosti. / Foto: Klara Mrak

občinar'.« »Tile občinarji so neustrašni,« pomežikne župan.

Proti naselju Smoldno, kjer je trenutno osem hiš, vodi strma, dva kilometra in pol dolga cesta. »Če nimaš veliko kolesarskih kilometrov v nogah, je tale trasa kar težka za gonit, sicer pa je del Poljanskega kolesarskega kroga,« med vožnjo razlaga župan. Pripeljemo se do plazu, ki je vas za nekaj dni odrezal od sveta, zdaj pa so ga uredili do tolikšne mere, da je prevozno z avtom. »Pazi, da boš čim bolj pri kraju peljal,« Čadež in Kokalj pripočita tudi kaka prevračanja. Roman vidi, da postajam vedno bolj »zelen« in me »pomiri:« »Ne skrbi, saj do Poljan ni daleč, pa avto zmeraj na kolesih pristane ...« Ustavimo se na kmetiji Lazarčk, kjer brni agregat. »Nimamo še elektrike, zdajle ravno hladimo mleko ...« povedo. »A ste videli, kakšno katastrofo imamo?« Župan obljubi, da bodo v kratkem tu začeli prenavljati cesto. Razgledi s Smoldna so, ko smo stran od razdejanj v dolini, prelepi. »Vidi se na Polhovcu, Pasjo ravan, Bukov vrh, razlaga Barbara Stanonik. Prihiti njen vnuk Uroš. »Ravno prvi razred je končal, pa se je spomnil, da ste mu vi dali knjigo o Ivanu Tavčarju, vam jo je hotel pokazati, pa

je zdajle ne najde,« Barbara hiti pripovedovati županu.

V maln in v Karlovskem mlinu

Olga in Janez Šubic iz Žirovskega Vrha srčno skrbita za ohranjanje kulturne dediščine. V maln, kot pravijo po domače, v Žirovskem Vrhu sta imela pravi raj na zemlji, dokler ni prišla zadnja povodenj. »Hvala bogu, da imamo take sosede, da so nam prišli pomagat odkopati prepuste. Vsi, ki pridejo mimo, rečejo: tu ste imeli raj. Nikoli več ne bo tako, kot je bilo. Ko sem pred pol stoletja prišla v to grapo, je bila tu struga tako široka (pokaže z rokama razdaljo pol metra), zdaj pa tu teče reka ...« je zgrožena Olga Šubic. »Tam je stal tak lep mostiček, vse je bilo lepo opremljeno, ljudje so nam vedno rekli: vi se sploh ne zavedate, v kakšnem lepem koncu živite. Vidite, zdaj se je pa na 'puklu' zgoraj začela nabirati voda, če bo to zgrmelo dol, ne vemo, kaj bo, joj joj joj,« zaskrbljeno potarna. Na poti do Gorenje vasi se ustavimo še v Karlovskemu mlinu, kjer je potok Dršak v primerjavi s poplavlami leta 2014 mlinu na srečo malce prizanesel. Ponedeljkov ogled končamo v športni dvorani v Gorenji vasi, v kateri je parket privzdignil bližnji potok, in v Hiši generacij, kjer večje škode na srečo ni bilo.

Ljudem obisk terenske ekipe vlije optimizem. / Foto: Klara Mrak

Povezava iz Poljan do Smoldna je vzpostavljena, a treba je previdno voziti čez plazovito območje. / Foto: Klara Mrak

Olga Šubic z domačije V maln zgrožena razlaga, kako je pustošil podivjani potok ob njihovi hiši. / Foto: Klara Mrak

Terenska ekipa pred Hišo generacij v Gorenji vasi: Janez Oblak, Milan Čadež in Roman Kokalj / Foto: Klara Mrak

Rešila nas je medsebojna pomoč

Voda, ki se počasi umika s poplavljenih območij, vse bolj razkriva razdejanje, ki ga je pustila za seboj. Pretresljiva pričevanja domačinov, ki so preživeli najhujšo naravno katastrofo v sodobni slovenski zgodovini ...

ALEŠ SENOŽETNIK

Krivčevo – V ponedeljek sem obiskal vas Krivčevo v kamniški občini, ki je bila skupaj s preostalimi zaselki v dolini Črne dolgo časa odrezana od sveta, po glavni cesti proti prelazu Črnivec pa se je pristojnim intervencijskim službam uspelo prebiti šele v torek.

Čeprav je do mojega prihoda vaščanom in vsem drugim, ki so priskočili na pomoč, uspelo opraviti že ogromno dela, so bili prizori še vedno pretresljivi. V večjem delu ceste ni več, vas je zasuta s kamenjem, vejevjem in drugimi naplavinami, zato se zdi, da stoji sredi struge.

Voda pridrla iznenada

Kot nam je povedal Robert Kemperl iz PGD Gozd, so v noči na petek že okoli tretje zjutraj prejeli alarm za poplave in začeli obveščati ljudi po dolini Črne, naj se umaknejo na varno. Vsi, s katerimi sem govoril, pravijo, da je povodenj v zgodnjem petkovem jutru prišla iznenada. »Naenkrat se je zaslislal glasen pok, ko je voda odtrgala vrata in spodnji prostori so bili v trenutku preplavljeni. Malo prej je tam še hodil sin,« nam je povedala domačinka. »Zaslislal sem hrumenje in takoj nato je bila vas pod vodo. Žena je

Posledice poplav na Krivčevem / Foto: Aleš Senožetnik

s starejšima hčerama stekla ven, sam pa sem pograbil najmlajšo, da smo se nekoliko višje po pobočju umaknili nevarnosti,« smo še slisali eno od pričevanj. Neko-

spoznam, da gre za dnevno sobo. V drugih prostorih sta voda in mulj uničila pralnico s toplotno črpalko ter kuhinjo. »Hišo sva z ženo kupila pred časom in se po obno-

Takoj smo stopili skupaj

Da se je tudi v primeru poplav znova izkazala pregovorna slovenska solidarnost, se na vsakem koraku kaže tudi na Krivčevem. Skorajda pri vsaki hiši pomagajo sosede, ki jim je nesreča prizanesla, sorodniki in prijatelji. »Rešila nas je medsebojna pomoč. Če ne bi takoj stopili skupaj in začeli delati, bi bile posledice še veliko hujše,« pravi Karmen Vrankar, ki je tako kot drugi, s katerimi sem govoril, prepričana, da sta vas rešila Vilko Kešnar in Sašo Galin, ki sta vsak z ene strani s lastnima delovnjima strojema takoj

Podobnih zgodb je po vsej Sloveniji še veliko. Za eno iz sosednje vasi mi povedo domačini. Zaradi plazov, ki je uničil domačijo, je brez strehe nad glavo ostala tudi družina z le teden dni starima dvojčkoma. Kasneje na družbenem omrežju Facebook zasledim, da je bil odziv na objavljeno prošnjo za pomoč izjemen.

liko višje v vasi naletimo na skupino, ki odmetava pesek v skoraj do vrha zasutem prostoru. Šele po delu krušne peči, ki moli iz kupa,

vi pred dobrim letom presečila. Zdaj lahko začneva znova,« pravi lastnik, ki je ravno v tem času prejel še obvestilo, da bo ostal brez dela.

začela preusmerjati vodo nazaj v strugo; kjer je bilo možno, so jima z lopatami na pomoč priskočili domačini. Ko je v vas prispel še 40-tonski bager, pa je bilo »kot bi se nam prikazala Marija« – kot se je izrazil eden od domačinov. Delo je steklo še precej hitreje, zato se za angažiranost in organizacijo zahvaljujejo Roku Dobovšku iz kamniškega gasilskega društva in Miranu Verdelu, ki je stroj posodil. »Glavna težava je bila logistika. Cesto je odneslo, struga je spremenila

Nad vasjo še vedno plaz

Čeprav je voda spet v rečni strugi, vas in hiše pa počasi in vztrajno čistijo blata in naplavin, pa domačini še vedno s strahom pogledujejo proti desnemu bregu, kjer nekaj hišam grozi obsežen plaz, ki so ga gasilci ravno v času mojega obiska prekrili. »Upam, da na nas ne bodo pozabili, ko stroji odidejo in se intervencija zaključi. Dokler struga ne bo urejena, nam ob vsakem večjem nalivu grozi nevarnost ponovitve petka,« pravi Karmen Vrankar.

Vasi zdaj grozijo plazovi. / Foto: Aleš Senožetnik

smer, voda pa je po vasi nosila ogromno materiala. Oba domačina sta s strojema preprečila, da bi v zgornjem delu odneslo hiše, spodaj pa most,« je povedal Dobovšek.

V upanju, da je najhujše vendarle za njimi, ter visoki morali in čutu za medsebojno pomoč, ki – podobno kot druge kraje – krasi tudi vaščane Krivčevega, se dela nadaljujejo.

Naplavine so povsem zasule dnevno sobo ene izmed hiš.

/ Foto: Aleš Senožetnik

Domačini poskušajo iz garaže rešiti zasut avto.

/ Foto: Aleš Senožetnik

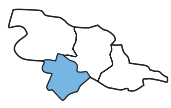

Razdejanje v vasi / Foto: Aleš Senožetnik

Uničena kuhinja / Foto: Aleš Senožetnik

MOTOR MAYERHOFER
[AVTOMOBILNOST V BELJAKU OD LETA 1933]
IŠČEMO OBSTOJEČE IN BODOČE STROKOVNJAKE AVTOMOBILSKE STROKE. vaje, strokovne delavce in mojstre m/ž
KARIERNE MOŽNOSTI & UGODNOSTI NAJDETE NA:
www.motormayerhofer.at/jobs
PRIJAVITE SE KOT ...
... VOLVO - avtoservisni tehnik m/ž
... FORD - avtoservisni tehnik m/ž
... FORD - servisni svetovalec m/ž
... RENAULT - servisni svetovalec m/ž
... avtoklepar & avtoličar m/ž
Avtotiha Motor Mayerhofer Beljak/Villach spada med najmodernejša podjetja na avstrijskem Koroskem. Nagrajeni smo bili tudi kot eden najboljših avtomobilskih trgovcev v Avstriji. V letu 2023 praznuje naše družinsko podjetje 90-letnico obstoja.

Častni občan je Jože Kotnik

V mislih z vsemi prizadetimi v poplavah po Sloveniji so osrednjo slovesnost na predvečer praznika Občine Kranjska Gora v Ljudskem domu izvedli le s krajšim programom, brez glasbenega zaključka. S priznanji so se zahvalili vsem letošnjim občinskim nagrajencem, častni občan pa je postal Jože Kotnik.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Občina Kranjska Gora praznuje svoj praznik 7. avgusta, na dan, ko je Jakob Aljaž, veliki domoljub, župnik, planinec in glasbenik, leta 1895 postavil stolp vrh Triglava. Županja Henrika Zupan se je poklonila letošnjim občinskim nagrajencem. »Vse naše nagrajence odlikujejo razdajanje skupnosti, različno udeleževanje, vztrajnost, prostovoljstvo in nasploh srčna kultura. To je v teh časih, ko nas pestijo ujme, še posebno pomembno. Občani, ki so s svojim delom in svojimi krepostmi pomembno oblikovali našo skupnost, bodo za to prejeli tudi nagrade.«

Občinski nagrajenci

Naziv častni občan občine Kranjska Gora so podelili Jožetu Kotniku, prvemu županu novoustanovljene Občine Kranjska Gora, ki je »poleg velikega prispevka v turizmu postavil prve temelje naše občine, na katerih

Od leve: Jože Kotnik, županja Henrika Zupan, Mara Rekar in Jožef Čebašek. Manjkata Lea Valentinčič in Nejc Volarič, ki sta bila zadržana zaradi službenih obveznosti. / Foto: Tina Dokl

obstaja še danes,« je poudarila županja. Kotnik je bil tudi med ustanovitelji kranjskogorskega Alpskega smučarskega kluba in dolgoletni član Organizacijskega komiteja (OK) Pokala Vitranc in

OK Planica, predsednik slovenskih gostincev pri Obrtni zbornici Slovenije, član Območne obrtne zbornice Jesenice, Rotary kluba ... Kot so zapisali v obrazložitvi, je človek širine in velikih dejanj.

Zlati grb Občine Kranjska Gora so podelili Mari Rekar iz Mojstrane, najstarejši olimpijki na tekaških smučeh, ki je kot športnica ponosla ime krajev Zgornjesavske doline v svet. Priznanja

Občine Kranjska Gora so prejeli Jožef Čebašek iz Mojstrane za dolgoletno prizadevno delo v domačem planinskem in gasilskem društvu ter na športno-organizacijskem po-

Peričniku, zunanje ureditve vrtca v Mojstrani, izgradnje vodohrana v Srednjem Vrhu, končana je gradnja vodohrana nad Alpino, izgradnja parkirišča na Dovjem in parki-

»Sodelovanje, spoštovanje in kulturni dialog naj bodo spremljevalci našega vsakdanjega življenja. Tako bomo soustvarjali skupnost, v kateri bomo radi živeli in bomo ponosni nanjo,« pravi županja Henrika Zupan.

dročju ter Lea Valentinčič in Nejc Volarič iz Mojstrane za nesebično pomoč pri reševanju življenja.

Investicije na različnih področjih

Prehajeno pot samostojne občine so do zdaj tlakovali trije župani. Kot je dejala sedanja županja, so vasi lepo urejene, komunalno opremljene, bogate s športno infrastrukturo, kulturnimi dogajanjimi in lahko ponudijo veliko domačinom kot tudi turistom. »Investicijske aktivnosti tečejo na različnih področjih, od izgradnje brvi pri

rišča na vstopu pred dolino Krme. Izvajajo se tudi preplastitve občinskih cest, pri katerih se obnavlja tudi komunalna infrastruktura. Z vsemi investicijskimi projekti želimo izboljšati kakovost bivanja našim občanom in obiskovalcem.« Kot je še dodala, je turizem najpomembnejša dejavnost v občini. »Je pa dejavnost, pri kateri še vedno velja stara resnica, vračajo se le zadovoljni ljudje. Zadovoljni pa bodo tako obiskovalci kot tudi domačini, če bomo znali poleg vsega, kar že imamo, poskrbeti tudi za dobro načrtovanje v prihodnje.«

Praznik Občine Radovljica

Župan Ciril Globočnik je občanom in organizacijam, ki delajo v dobrobit celotne skupnosti, na slovesnosti v Radovljiški graščini podelil občinska priznanja; najvišjega, veliko plaketo Občine Radovljica, je tokrat prejel športnik in prostovoljec Klemen Dolenc.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Hvala vsem, še posebno občinskim nagrajencem in nagrajencem, ki prispevate k temu, da je življenje v naši občini prijazno, varno, bogato in raznoliko in da je naša lokalna skupnost okolje, ki vsem nam omogoča kakovostno bivanje in mladim

ponuja prihodnost,« je zbrane na slovesnosti nagovoril župan Ciril Globočnik ter občanom in organizacijam, ki delajo v dobrobit celotne skupnosti, podelil občinska priznanja; najvišjega, veliko plaketo Občine Radovljica, je tokrat prejel športnik in prostovoljec Klemen Dolenc, in sicer za predano in aktivno

delovanje v športnih projektih, za športne uspehe in prostovoljstvo.

Plakete, pečati in medalja

Plakete Občine Radovljica je izročil Sonji Smolej in Mojci Arih, obema kot priznanje za dolgoletno prostovoljno humanitarno delo, ter Janezu Kocijančiču za dolgoletno in aktivno

delovanje na področju gasilstva ter delovanje v Krajevni skupnosti Radovljica.

Pečate Občine Radovljica pa je župan podelil Boštjanu Lenacu za 20-letno delovanje v Društvu večno mladih fantov, Ribiški družini Radovljica ob 70-letnici ter Čebelarskemu društvu Radovljica ob 140-letnici delovanja. Športno društvo balinci

– prstomet bo prejelo medaljo Občine Radovljica.

Priznanja tudi odličnjakom in zlatim maturantkam

Priznanja so prejeli tudi dijaki, ki so letos zaključili gimnazije in srednje šole kot zlati in diamantni maturanti oziroma so bili vsa štiri leta odlični. To so: Jonatan Brumen, Inja Černe, Lana Černe, Nina Debelak, Maya Simona Franko, Sara Grimani, Nives Košnjek, Nika Kralj, Mitja Kuralt, Izabela Letonja, Nejc Moškotelec, Mija Pogachnik, Alja Pristov Gogala, Iza Ropič Bizjak, Klara Stariha in Veronika Turk.

Največji dosežki in projekti

Župan je v svojem nagovoru spomnil na trenutno največje projekte v občini, med njimi rekonstrukcijo radovljiškega kopališča, urejanje

nekdanjega Doma Matevža Langusa v Kamni Gorici. Lani začete investicije v šole in vrtce potekajo po terminskem načrtu, za zagotovitev dodatnih prostorov za OŠ Antona Janše je v izdelavi projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja, tudi za ta projekt bo občina skušala pridobiti nepovratna sredstva,« je še pojasnil.

Večerni koncert zaradi neurja odpovedan

V kulturnem sporedu sta sodelovala Timotej in Sandi Willewaldt, program sta povezovala Mojca Škofic in Peter Kolman, večerni koncert priljubljene pevke Neishe na Linhartovem trgu pa je zaradi slabega vremena odpadel. Prav tako je zaradi slabih vremenskih razmer odpadla vsakoletna spominska slovesnost pri Partizanskem domu na Vodiški planini.

»Prispevate k temu, da je življenje v naši občini prijazno, varno, bogato in raznoliko in da je naša lokalna skupnost okolje, ki vsem nam omogoča kakovostno bivanje in mladim ponuja prihodnost.«

cest ter vodovoda in kanalizacije pa tudi skrb za ohranjanje kulturne dediščine.

»Nadaljuje se pridobivanje strokovnih mnenj in druge projektne dokumentacije za predvideno gradnjo dislocirane enote Doma dr. Janka Benedika na lokaciji

V občini Radovljica imajo sicer dva občinska praznika. Prvi je 5. avgust – v spomin na ustanovitev Cankarjevega bataljona na Vodiški planini, drugi praznik pa je 11. decembra – na rojstni dan v Radovljici rojenega Antona Tomaža Linhartarja.

Nagrajenci z županom / Foto: Gorazd Kavčič

S kolesi in barko po otokih (2. del)

GREGA FLAJNIK

Otok Brač

Drugi dan našega kolesarjenja smo se zjutraj z barko odpeljali v mesto Bol na otoku Brač. Že med plovo proti Bolu smo opazili Vidovo goro, ki je s 778 metri višine najvišji vrh jadranskih otokov. Šele z morja na nadmorski višini nič opaziš, kako visoka je gora. Naša tiha želja je bila, da se povzpemo nanjo, saj je od tam res lep razgled proti Hvaru; in priznam, kar malo sem se bal vzpona. Najprej smo si ogledali Zlatni rat (Zlati rt, tudi Zlati rog), eno najbolj slikovitih plaž na otoku, ki se kot jezik steguje v morje. Konica »jezika« se spreminja glede na morski tok. Nekoč je bil tu raj za ljubitelje srfanja, a danes je ta dejavnost prepovedana, saj je plaža namenjena izključno turistom, ki želijo ležati na soncu.

Mi smo se po lepi asfaltirani cesti podali proti Murvici, manjšemu kraju, kjer pa novi lastniki obnavljajo predvsem stare hiše. Opazil sem, da jih veliko obnavlja tako, da bo njihova arhitektura ostala takšna, kot je bila pred razpadom. Dvesto metrov nad vasjo je Zmajeva jama, kjer so v 15. stoletju živeli redovniki glagoljaši, ki so tja zbežali pred Turki. Žal si jame nismo ogledali, ker nas je čakal težji del 10-kilometrske makadamske poti do kraja Farska. Tu se kar na lepem začne široka asfaltirana cesta, ki so jo zgradili pred kratkim.

Ustavili smo se tudi na plaži Zlati rt na Braču. / Foto: Grega Flajnik

»Ne moreš verjeti, kakšna cesta kar naenkrat,« mi je rekel eden od gostov. In ta cesta je speljana prav do kraja Nerežišća. Kasneje smo spraševali lokalne prebivalce, kako da so zgradili tako mogočno cesto do majhnega kraja, pa je vsak povedal neko svojo zgodbo. V glavnem je bila pot strma, a ovinki lepo speljani povsem do križišča, kjer se pot odcepi proti Vidovi gori. Prav na vrh gore vodi sicer ozka, a lepo asfaltirana cesta – in klobuk dol vsakemu, ki prekolesari ali pride peš na goro. Na vrhu sledi nagrada: precej draga pijača v bližnji trafiki in lep brezplačen razgled na morje z jezikom Zlati rt. Še posebno nagrado si zasluži vsak, ki prikolesari na vrh brez pomoči električnega

Nuša nekje med Murvico in Farsko na Braču. Večinoma smo izbirali lepe makadamske poti. / Foto: Grega Flajnik

motorja. V naši skupini so bile štiri dame, Mija, Renata, Nadja in Jana, ter Franci. Na prve tri sem še posebej ponosen, saj smo skupaj tekli že daljnega leta 2006, v prvi glasovi tekaški skupini pod vodstvom Janeza Ferlica. Takratne tekaške ekipe že zdavnaj ni več, a Mija, Renata in Nadja so še vedno aktivne in pogosto tečejo ter obiskujejo hribe. Zato danes ostajajo čile, zdrave in vedrih misli.

Spust proti Sumartinu

Naprej je bilo kolesarjenje lažje, saj je šlo večinoma navzdol proti naseljem Praznica, Gornji Humac, Selca in Sumartin. Občudovali smo lepo naravo in spoznavali, koliko skritih kotičkov je v notranjosti otoka. Ni čudno, da so se prav sem zatekli številni prebivalci, ko so v 16. stoletju na kopnem razgrajali Turki. Na Braču je kar nekaj jam, kjer so živeli menihi, in največja med njimi je Puščava Blaca (Pustinja Blaca). To je v strmo skalo zažrt markanten samostan, ki ga sestavljajo cerkev, knjižnica, zvezdni observatorij, zakladnica (tudi zbirka starega orožja in ur), šola za otroke iz bližnjih pastirskih naselij, bivalno-nastanitveni

in drugi pomožni objekti. Zadnji puščavnik (iz družine Miličević) je umrl leta 1962. Sedaj je Puščava Blaca spremenjena v muzej, vreden ogleda.

Otok Brač pa je znan tudi po posebnem belem kamnu, ki ga največ izkopljejo v kraju Pučišća. Iz tega kamna so zgrajene številne hiše, pristanišča in valobrani. Ker je tudi braški kamen zelo kakovosten in iskan, so z njim gradili Dioklecijanovo cesarsko palačo v Splitu in palačo Organizacije združenih narodov v New Yorku.

Etapo po otoku Brač, ki smo jo vozili ta dan, smo imenovali kraljevska, saj smo napravili več kot 70 kilometrov in se z morja povzpeli na Vidovo goro. V kraju Sumartin smo se vkrcali na barko in se odpeljali do luke Sućuraj na Hvaru. Med vožnjo smo večerjali, zato smo imeli zvečer čas organizirati finale turnirja v prstometu. Naši finalisti so lahko igrali na širokem parkirišču za vkrcanje avtomobilov na trajekte. V Sumartinu smo prenočili in naslednji dan po jutranji telovadbi odpluli okrog rta polotoka Pelješac do pristanišča Račišće na otoku Korčula. (Se nadaljuje)

Marija Marjek uživa v lepem razgledu z Vidove gore. Spodaj je plaža Zlati rt. / Foto: Grega Flajnik

Pred vkrcanjem na barko v Veli Luki / Foto: Grega Flajnik

MESTNA OBČINA KRANJ

Na podlagi 50. in 53. člena Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Ur. list RS št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US in 14/15 – ZUUJFO, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3), v povezavi z 298. členom Zakona o urejanju prostora ZUreP-3 (Uradni list RS, 199/21) in na podlagi Odloka o začasnih ukrepih v upravnih zadevah za preprečevanje posledic poplav, ki so prizadele Republiko Slovenijo avgusta 2023 (Ur. list RS št. 87/23) župan Mestne občine Kranj s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obvešča javnost o podaljšanju javne razgrnitve
Dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev
Občinskega

prostorskega načrta Mestne občine Kranj –
spremembe št. 4 – strateški del

in

Dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev
Občinskega prostorskega načrta Mestne občine
Kranj – spremembe št. 4 – izvedbeni del

z

Okoljskim poročilom k spremembam in
dopolnitvam Občinskega prostorskega načrta
Mestne občine Kranj

I.

Javno se razgrne dopolnjen osnutek Sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Mestne občine Kranj – spremembe št. 4 (krajše: SD OPN-4).

Vse spremembe in dopolnitve so razvidne iz javno razgrnitih gradiv in podrobneje predstavljene v prilogi k obrazložitvi in utemeljitvi prostorskega akta.

II.

Javna razgrnitev, ki se je začela 14. 6. 2023, se podaljša in bo trajala do **31. 8. 2023**.

III.

Gradivo je javno razgrnjeno v prostorih Mestne občine Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj in na spletni strani prostor.kranj.si. V prostorih Mestne občine Kranj je gradivo na vpogled v času uradnih ur.

IV.

Seznam zemljiških parcel, katerih namenska raba se v spremembah in dopolnitvah OPN MOK – št. 4 spreminja, je objavljen na spletni strani Mestne občine Kranj prostor.kranj.si.

V.

V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na spremenjene vsebine OPN MO Kranj – št. 4. Pripombe in predlogi se lahko do konca trajanja javne razgrnitve podajo na naslednje načine:

- **pisno** na mestu javne razgrnitve, na Mestni občini Kranj,
- **na spletnem portalu** za oddajo pripomb in predlogov v sklopu spletnega pregledovalnika razgrnjenega gradiva, dostopnega na prostor.kranj.si,
- **po pošti** z uporabo predpisanega obrazca, dostopnega na spletni strani prostor.kranj.si in na vložišču Mestne občine Kranj, s pripisom »oddaja pripomb in predlogov na SD OPN – 4« na naslov Mestna občina Kranj, Slovenski trg 1, 4000 Kranj,
- **po elektronski pošti** z uporabo predpisanega obrazca, dostopnega na spletni strani prostor.kranj.si in na vložišču Mestne občine Kranj, s pripisom »oddaja pripomb in predlogov na SD OPN – 4« na naslov mok@kranj.si.

Mestna občina Kranj bo pripombe in predloge javnosti preučila ter do njih zavzela stališče, ki ga bo objavila na spletni strani Mestne občine Kranj.

Obravnavani bodo samo pripombe in predlogi, ki se bodo nanašali na spremenjene vsebine v SD OPN – št. 4.

VI.

To naznanilo se objavi na spletni strani Mestne občine Kranj <http://www.kranj.si> na Facebook strani MO Kranj, na Radiju Kranj ter v časopisu Gorenjski glas.

Št. 350-33/2018-94
Kranj, 8. avgust 2023

Matjaž Rakovec, župan

Po olimpijsko vozovnico

VILMA STANOVNIK

Kranj – V sredo zvečer se je na svetovnem prvenstvu v športnem plezanju v Bernu končal polfinale nove olimpijske discipline, kombinacije balvanov in težavnosti. Po njem je bilo znanih osem finalistk, ki se bodo danes pomerile za olimpijske vstopnice. V finale se je pričakovano kot vodilna uvrstila olimpijska prvakinja Janja Garnbret, ki se je odločila, da bo denarno nagrado s prvenstva v celoti namenila za pomoč prizadetim v poplavih v njej domači Koroški. Janjin partner, zavarovalnica Allianz, bo znesek Janjine donacije podvojil.

V polfinalu sta tekmovali tudi Gorenjki Mia Krampf in Vita Lukan. Mia je tekmovalje v kombinaciji končala na 14. mestu, Vita pa na 17. mestu, kar jima ni prineslo napredovanja in boja za olimpijsko vozovnico.

V torek so na svetovnem prvenstvu v Bernu nastopili tudi trije naši paraplezalci: Matej Arh, Tanja Glušič in Manca Smrekar. Vsi so nastope končali že po predtekmovalju.

Matej Arh je bil osmi v kategoriji RP2, Tanja Glušič je tekmovala v kategoriji B2, kjer je bila trinajsta, Manca Smrekar pa je nastopila v kategoriji RP3, kjer je osvojila deseto mesto.

Loški nogometaši so tekmo preložili

Škofja Loka – Po poplavih minuli konec tedna so preložili nogometne tekme v slovenskih ligah. V Prvi ligi Telemach bodo Domžale jutri ob 17.30 gostovale pri Olimpiji, Kalcer Radomlje pa bo ob 20.15 v Domžalah gostil Aluminij. V 2. SNL bo ekipa Triglava jutri ob 17.30 gostila Krko. Začenja se tudi tekmovalje v 3. SNL – zahod. Ekipa Škofje Loke je tekmo z moštvom Brda Dobrovo preložila, zaradi poplavljenega igrišča pa naj bi Ločani prvo domačo tekmo odigrali šele v začetku septembra. Danes ob 18. uri se bosta v Šenčurju pomerila Eltron Šenčur in Eksist Žiri. Jutri ob 17.30 Roltek Dob gosti Jesenice, Šobec Lesce pa prav tako ob 17.30 gosti Vrhniko.

Kaj lahko na Madžarskem »upleni« kamniška puma

Kamniška atletinja Maruša Mišmaš Zrimšek je zaključne priprave pred svetovnim prvenstvom, ki se bo 19. avgusta začelo v Budimpešti, uspešno opravila v italijanskem Livignu. Ob Donavi v boj za najvišja mesta.

DAMIJAN RIFL

Kamnik – Včeraj se je s tritedenskih višinskih priprav v italijanskem Livignu vrnila slovenska reprezentantka Maruša Mišmaš Zrimšek.

»Tako je julijem državnem prvenstvu v Velenju sem se odpravila na višinske priprave v Livigno. Trening s skupino nemških atletinj – ena izmed njih bo na prvenstvu moja konkurentka – pod taktirko trenerja Wolfganga Heiniga ocenjujem kot zelo dober. Le prvih nekaj dni nisem bila stoodstotna zaradi prehlada. Pri delu na stezi in v naravi mi je bil v veliko pomoč tudi mož Matej,« je bila po prihodu domov zadovoljna ob Tini Šutej ta hip prva dama slovenske

stadionske atletike Maruša Mišmaš Zrimšek, ki ima od poletja dalje tudi novega opremljevalca.

»S sprintericami prepoznavne nemške blagovne znamke, s katerimi so bili doseženi številni atletski rekordi, sem zelo zadovoljna. Moj cilj na tekmi sezone? Finale, nato pa državni rekord in boj za najvišja mesta,« napoveduje Maruša Mišmaš Zrimšek, ki bo na svetovnem prvenstvu v Budimpešti seveda nastopila v svoji paradni disciplini, 3000 metrov z zaprekami. Kvalifikacijski del tekmovalja jo čaka 23., zeleni finale pa 27. avgusta.

Poleg »kamniške pume«, ki sicer prihaja iz Grosuplje, od leta 2019 pa živi in tudi trenira pod

Pred poletjem je Maruša Mišmaš Zrimšek uspešno nastopila tudi na mitingu Mednarodne atletske lige Telekom Slovenije 2023 v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Kamniško-Savinjskimi Alpami, bosta v 13-članski slovenski reprezentanci gorenjske barve zastopali še Medvodčanka Neja Kršinar, ki bo na svetovnem prvenstvu nastopila v maratonu, in Komendčanka Agata Zupin, ki bo nastopila v disciplini 400 metrov z ovirami.

PRVE JASLIČNE FIGURE

Najstarejše kiparske jaslice na svetu se nahajajo v Rimu, v baziliki Svete Marije Velike. V 13. stoletju so v Rimu, v severni stranski ladji bazilike Svete Marije Velike (Santa Maria Maggiore), zgradili kapelo v obliki hišice, kamor je kipar Arnolfo di Cambio okoli leta 1289 po naročilu papeža Nikolaja IV. postavil kamnito skupino poklonitve treh modrih novorojenemu Odršeniku.

Cilj postavitve je bil pokloniti se in hkrati poskrbeti, da bi animirane jaslice, ki si jih je sveti Frančišek zamislil v Grecciu leta 1223, zasijale in počastile relikvije jaslic, v katere je bil Jezus položen na božično noč.

Kiparsko delo, narejeno leta 1291, je sestavljeno iz štirih marmornih skupin, ki predstavljajo Devico z Otrokom, svetega Jožefa in tri Modre, osla in vola. Preostale figure predstavljajo vsaj štiri zorne kote in

prav zato se domneva, da so bile prvotno razporejene med seboj tako, da so gledalca vključevale v prizor in mu omogočale vstop v prizorišče. S svojim delom je ustvaril monumentalne jaslice, ki so plastična predstavitev božičnega dogodka. Veliki izklesani kipi so prikazani v osebah protagonistov in obiskovalcev, narejenih kot bogoslužni objekt v božičnem času. Bazilika Marije Velike se pogosto imenuje tudi Sveta Marija pri jaslicah, zato je to svetišče kraj nenehnega obhajanja božičnih dogodkov. Arnolfo di Cambio se je poklonil svetemu Frančišku in slavi njegovih animiranih jaslic ter ustvaril pomembno delo, ne le zato, ker je bil prvi kiparski aparat na to temo, temveč tudi zato, ker je njegova stvaritev izraz prehoda od umetniške lepote k potrebi po realizmu, ki se je začel v tistih letih.

Košarkarice med elito

Naše košarkarice v konkurenci do dvajset let, ki jih vodi Gašper Sluga, so si na evropskem prvenstvu divizije B priborile prvo mesto in nastop med elito.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Med tem, ko se moška članska košarkarska reprezentanca pripravlja na svetovno prvenstvo, pa so se z zlatimi odličji domov vrnile članice naše ženske reprezentance do 20 let, katerih glavni trener je Kranjčan Gašper Sluga.

Letošnje poletje je bilo za vas kar naporno, saj ste najprej postali oče, nato ste bili pomočnik trenerja naše članske reprezentance, sedaj pa še glavni trener mlade reprezentance. Ste zadovoljni?

Poletje se je zame začelo res najlepše, saj sva z Živo v začetku junija postala starša. Hčerka Tara je zdrava, vse je bilo, kot mora biti, in tako mi je bilo takoj laže oditi nazaj na zaključek priprav članic za evropsko prvenstvo. Po končanem prvenstvu so sledile mesec dni dolge priprave in nato evropsko prvenstvo z dekleti do 20 let. Ta teden pa imam vendarle nekaj časa za počitnice s svojima dekletoma.

Po hitrem izpadu članic ste se z mladimi košarkaricami na evropskem prvenstvu

Kranjski trener Gašper Sluga je imel naporno poletje, ki ga je zaključil z zmago slavjem mladih slovenskih košarkaric. / Foto: Gorazd Kavčič

v Romuniji veselili zmage. Kako je potekalo prvenstvo?

S temi dekleti smo leta 2019 osvojili evropsko prvenstvo divizije B v kategoriji do 16 let, zato so bili naši apetiti tokrat enaki. To je bil zame izziv in tudi dekleta so čutila malce pritiska. Lahko pa rečem, da smo na pripravah dobro delali in na prvenstvu stopnjevali svojo igro ter v finalu po težki tekmi premagali reprezentanco Nemčije. Poleg prvega mesta smo si za prihodnje leto

zasluženo priborili tudi nastop med evropsko elito.

Boste v novi sezoni ostali trener članic Triglava?

Imel sem kar nekaj ponudb iz tujine, na koncu pa sem se odločil, da z družino ostanemo doma in da bom še naprej vodil moštvo kranjskega Triglava. Trenutno sestavljamo ekipo, ta teden pa so se že začele priprave s trenerko za telesno pripravo, preostala dekleta pa treninge začenejo v ponedeljek.

Škoda tudi v gospodarstvu

Posledice poplav bodo izjemne tudi za gospodarstvo. Škoda v številnih podjetjih je ogromna, nekatera še več tednov ne bodo mogla zagotovo proizvodnje.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana, Kranj – »Prve informacije, ki jih dobivamo od članov, so skrb vzbujajoče. Škoda za gospodarstvo bo ogromna. Naredili bomo vse, kar je v naši moči, da pomagamo podjetjem,« se je v začetku tedna odzval predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Tibor Šimonka. Kot sicer pravijo na GZS, so prve ocene, ki jih prejema od nekaterih svojih članov, srhljive. Nekatera podjetja namreč že poročajo o večmilijonskih škodah na materialu in opreми, nekatera še več tednov ne bodo mogla zagotovo proizvodnje zaradi škode, ki so jo povzročile voda in naplavine.

Kolikšna je škoda v gorenjskih podjetjih, še ni znano. Pri nekaterih največjih zaposlovalcih so jo odnesli brez večjih težav. Tako iz Skupine SIJ poročajo, da so v družbi na Ravnah na Koroškem preprečili večjo škodo, prav tako poplave niso prizadele jeseniškega SIJ Acronija. A so na Gorenjskem v stanju pripravljenosti, saj nad Koroško Belo na Jesenicah blizu enega od proizvodnih obratov družbe proti plaz. Mežiški obrat družbe Calex, ki ima sicer sedež v Trzinu, je utrpel precejšnjo škodo, ko je Meža poplavila njihove proizvodne in skladiščne prostore. Po poročanju medijev so jo

Poplave niso prizanesle niti številnim manjšim podjetnikom. / Foto: Aleš Senožetnik

brez posledic odnesli v Domelu iz Železnikov in družbi Lotrič Meroslovje iz Selc. Zagotovo pa so poplave škodo povzročile tudi številnim malim podjetnikom in obrtnikom, na kar so opozorili tudi v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije.

Interesna združenja sicer pozdravljajo hiter odziv vlade. Kot so poudarili na ministrstvu za gospodarstvo, sta najpomembnejša cilja ohranitev delovnih mest in sprejem ukrepov za zagotavljanje likvidnosti podjetij. Kot je povedal gospodarski minister Matjaž Han, bo vlada pomagala z ukrepi v okviru

mehanizma čakanja na delo in z likvidnostnimi posojili ali subvencijami. Ob tem v interesnih združenjih pozivajo vlado, naj vendarle prevzame celoten strošek plač za delavce na čakanju, ne le 80 odstotkov. »Podjetja namreč v razmerah, ko morajo reševati prostore, stroje in opremo, ne bodo zmogla nositi še stroška plač delavcev, ki ne morejo na delo,« vlado poziva predsednik OZS Blaž Cvar. Delodajalci ob tem opominjajo, da je država tudi v času epidemije 100-odstotno pokrivala subvencije za čakanje na delo, pri čemer so podjetja takrat utrpela le

poslovno škodo, poplave pa so povzročile škodo tudi na objektih in uničile stroje, opremo, material, izdelke ...

Na GZS pa pozdravljajo dobrnamernost predloga, da bo ponedeljek prost dan, a menijo, da bi dosegli večji učinek, če bi namesto dodatnega prostega dne določili dodaten delovni dan in bi obračunane stroške za zaposlene za ta dan namenili za pomoč prizadetim v poplavah, država pa bi se za ta dan odpovedala davkom in prispevkom od plač. Kot pravijo, bodo s tem podjetja, ki so utrpela škodo, imela dodatne stroške.

DOBRO JE VEDETI

Sijalke LED kmalu edina nakupna izbira

CVETO ZAPLOTNIK

V državah Evropske unije velika večina klasičnih žarnic ter fluorescentnih in halogenskih sijalk že nekaj let ni v prodaji, prepoved prodaje klasičnih žarnic so, na primer, začeli uveljavljati že v letu 2009. Na začetku so bile potrošnikom kot alternativa na voljo zgolj tako imenovane varčne sijalke, ki niso bile najbolj uporabne, predvsem pa je bila njihova slabost, da so vsebovale živo srebro. »Razočaranje nad različnimi vrstami varčnih sijalk s številnimi pomanjkljivostmi je bilo tako veliko, da se je pri nas vzpostavil celo črni uvoz klasičnih žarnic iz neevropskih držav,« ugotavljajo v Zvezi potrošnikov Slovenije in dodajajo, da danes ni več dvomov: LED-sijalke so edina izbira – in nikakor ne slaba. Zdaj so kot alternativa na voljo za veliko večino nastavkov in navojev.

Klasičnim svetilkam pa bo v kratkem tudi sicer dokončno odklenkalo. V skladu z evropskima direktivama o

vsebnosti nevarnih snovi in energijski učinkovitosti bodo trgovci v kratkem s prodajnih polic umaknili še nekaj tipov fluorescentnih in halogenskih sijalk, tako da bodo pri sijalkah, ki so namenjene uporabi v gospodinjstvih, LED-sijalke postale edina nakupna izbira.

Kot navajajo v Zvezi potrošnikov Slovenije, bodo trgovci na podlagi direktive o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opreми zaradi vsebnosti živega srebra 25. avgusta letos prenehali prodajati cevne fluorescentne sijalke z oznakami Long-life LFL, FL T5 in FL T8, na podlagi direktive o okoljsko primerni zasnovi izdelkov pa zaradi porabe energije 1. septembra še halogenske sijalke z oznakami G9 (230 V), G4 (12 V) in GY6.35 (12 V). Tudi tokrat bo enako kot ob podobnih mejnikih veljalo, da bodo trgovci tudi po 25. avgustu oziroma 1. septembru lahko prodajali »oporečne« sijalke iz stare zaloge, prepoved pa bo veljala za nove dobave.

Plačilni sistemi bodo delovali nemoteno

Ljubljana – V Združenju bank Slovenije obveščajo, da bodo vsi plačilni sistemi tudi v ponedeljek, na dan solidarnosti, delovali nemoteno. To velja za poslovanje na bankomatih in s karticami, domača in čezmejna plačila ter spletne in mobilne rešitve. Zaradi poplav pa so ponekod zaprte nekatere bančne poslovalnice in bankomati. V bankah in hranilnicah si prizadevajo, da bi delovanje zagotovili v najkrajšem možnem času.

Pomoč nudijo tudi gospodarstveniki

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Na Gospodarski zbornici so odprli poseben portal, kjer lahko podjetja sporočajo razpoložljive resurse, ki bi jih lahko dali na voljo za pomoč podjetjem, ki so bila prizadeta zaradi poplav. Informacije bodo posredovali podjetjem, ki pomoč najbolj potrebujejo, oz. republiškemu štabu Civilne zaščite.

Na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije lahko podjetja s posebnim obrazcem prijavijo podatke o gradbenih strojih, opreми in njihovi razpoložljivosti. Akcijam zbiranja pomoči za oškodovane se je pridružila tudi Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je v ta namen odprla poseben sklic na svojem računu.

Na portalu Omisli.si so pripravili seznam izvajalcev,

različnih obrtniških mojstrov, ki so pripravljene nuditi brezplačne storitve (ali po znižani ceni) za obnovo po poplavah.

Pri naši največji banki NLB so se odzvali z donacijo najhujše prizadetim občinam v skupni vrednosti štiri milijone evrov, ki bo namenjena trajnostni obnovi, urejanju vodotokov in protipoplavni zaščiti. S solidarnostno pomočjo so na pomoč priskočili tudi svojim zaposlenim, ki jih je prizadela poplava. Podobno kot v času covidne krize pa so pripravili tudi lastne ukrepe za pomoč gospodarstvu in pri sanaciji posledic poplav, med katerimi sta tudi ugodnejša posojilna linija v višini 100 milijonov evrov in po potrebi moratorij na odplačila posojilnih obveznosti. Podobne ukrepe pripravljajo tudi za fizične osebe.

DAN TERIC V DAVČI

Sobota, 19. 8. 2023

18:00 Srečanje članic gasilske zveze Gorenjske

18:00 - 20:30 Predvajanje filma: Od bilke do platna

20:00 Razglasitev rezultatov tekmovanja gasilk

21:00 Zabava z ansamblom GREGORJA KOBALA

Nedelja, 20. 8. 2023

14:00 Kulturno etnografska prireditev -

Prikaz predelave lanu

17:00 Zabava z ansamblom BANOVSĚK

I FEEL SLOVENIA

Vabi TD Davča

Plazovi niso več ogrožajoči

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Kot je v sredo pojasnil regijski poveljnik Civilne zaščite za Gorenjsko Klemen Šmid, plazovi, ki se ponekod še vedno sprožajo, ne predstavljajo več neposredne nevarnosti za življenja. »Evakuacije niso več odrejane, vendar veliko ljudi iz preventivnih razlogov ponoči še vedno zapuša svoje domove,« je dejal Šmid in dodal, da so plazovi trenutno najbolj kritični na območju občin Tržič in Gorenja vas - Poljane. Navedel je, da je bilo

do srede evidentiranih skupno več kot 240 plazov.

V zvezi s plazom v vasi Pšata pri Cerkljah je Šmid pojasnil, da po zadnjih ocenah ni kritičen. Domačini so sicer že izkopali jarek, ki bi lahko zadržal zdrse. Dodal je še, da se trenutno osredotočajo na najnujnejše sanacije. »Prizadevamo si, da bi čim hitreje odpravili škodo,« je poudaril. Ceste na Gorenjskem so večinoma prevozne, so pa na nekaterih odsekih poškodovane in še vedno zasute, zato Šmid poziva k previdnosti.

Tragičen padec v globino

MAŠA LIKOSAR

Bohinj – V torek okoli 16.40 so blejski policisti prejeli obvestilo o gorski nesreči na območju Rudnice v občini Bohinj. Po podatkih Policijske uprave Kranj je 90-letni moški sestopal po poti Rudnica–Široka polica–Brod. V bližini široke police mu je med

hojo zdrsnilo, zaradi česar je padel v globino. »Zaradi hudih telesnih poškodb je na kraju umrl,« so sporočili iz PU Kranj. Na kraju so intervenirali gorski reševalci GRS Bohinj, dežurna helikopterska ekipa za reševanje v gorah GRZS in policist gorske enote. S helikopterjem policije so ga prepeljali v dolino.

Življenje moškega, ki je čistil klet, ogroženo

Mengeš – V torek nekaj po 18.30 so bili na Policijski upravi Ljubljana obveščeni o nesreči pri delu v Mengšu. Po njihovih podatkih je 45-letnik pri čiščenju kletnih prostorov po poplavih premikal težji stroj, ki je zdrsnil s transportnih vozičkov in padel na moškega. V nesreči se je moški huje poškodoval, zato so ga z reševalnim vozilom odpeljali v UKC Ljubljana. »Po doslej znanih podatkih je njegovo življenje ogroženo,« so dodali na Policijski upravi Ljubljana. Policisti ob ogledu kraja znakov kaznivega dejanja niso ugotovili.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Natočil »zastoj« gorivo

Kranj – Kranjski policisti so bili v torek nekaj čez 14. uro obveščeni o tujem vozniku, ki je natočil gorivo na enem izmed bencinskih servisov in se odpeljal, ne da bi plačal. S tem je podjetje oškodoval za okoli 50 evrov.

Anketa o obveznem članstvu v Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ob prenovi kmetijske zakonodaje preverja obvezno članstvo kmetov v Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Vse člane zbornice, kmetovalce in drugo zainteresirano javnost vabimo k izpolnjevanju ankete na <https://www.1ka.si/ClanstvoKGZ>

ali

MKGP, Dunajska 22, 1000 LJUBLJANA

Aplikacija za pomoč v poplavah

Zaživela je posebna vladna spletna aplikacija Poplave 2023. Do včeraj dopoldne je pomoč ponudilo že skoraj 25 tisoč ljudi.

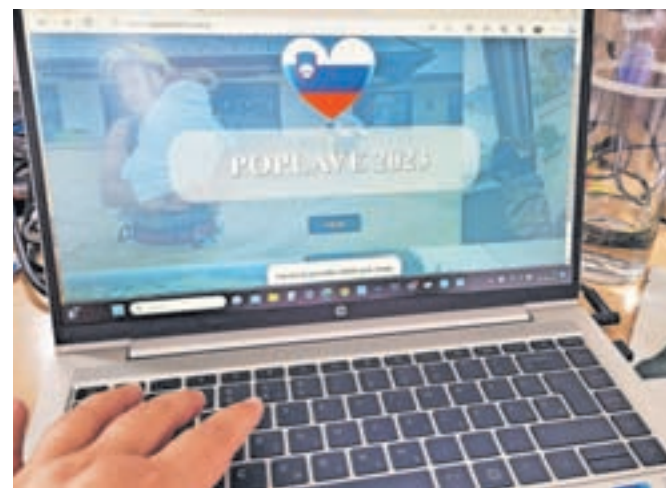
SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Urad RS za zaščito in reševanje je na začetku tedna vzpostavil enotno vstopno točko za nudenje vse potrebne pomoči prizadetim v poplavah. Vzpostavljena je posebna aplikacija Poplave 2023, s katero lahko organizacije in posamezniki ponudijo pomoč. Vsak, ki bi rad to storil, se mora najprej prijaviti v sistem, nato pa lahko ponudi specifične storitve, materialna sredstva ali pa zgolj prostovoljno pomoč.

S tem bo pomoč prišla v najkrajšem možnem času in v obliki, ki je trenutno najbolj potrebna. V spletni

aplikaciji so zbrani aktualni izdelki, ki jih prizadeto prebivalstvo najbolj potrebuje. Glede na potrebe na terenu je seznam dnevno ažuriran. Dokler na primer hiše niso očiščene, bele tehnike na terenu ne potrebujejo. V trenutni fazi k akciji še posebej pozivajo obrtnike in podjetnike, ki bi s svojimi specifičnimi znanji lahko pomagali na terenu.

Ob prvi prijavi v aplikacijo Poplave 2023 je treba vnesti osebne podatke, telefonsko številko in elektronski naslov. Aplikacija vas vodi skozi celoten postopek, kjer tudi opredelite, kakšno vrsto pomoči lahko ponudite. Na terenu iščejo

Spletna aplikacija Poplave 2023, vstopna stran / Foto: Tina Dokl

V torek so se v Mengeš na pomoč z avtobusom odpeljali prostovoljci iz Zgornjesavske doline na pobudo Blaža Vebera. Pridružili so se jim tudi trije tujci. Javili so se v tamkajšnjem gasilskem domu, kjer so jim dodelili naloge. Kot je poudaril Veber, so bili tamkajšnji gasilci in Civilna zaščita zelo organizirani, razmere na terenu pa so bile pretresljive, »kot vojno stanje«. Del njihove ekipe je odstranjeval parket v športni dvorani, drugi so čistili nanose hlodovine, peska ... Ženske so čistile orodje v telovadnici, nekatere so napatili na domove. Na dan solidarnosti se bodo z avtobusom na pomoč odpeljali v Savinjsko dolino.

raznolike storitve, od gradbenih del in parketarstva do napeljav oziroma popravil električnih in vodovodnih instalacij. Če imate čas in voljo, ne pa tudi specifičnih znanj, se označite kot prostovoljec. Tisti, ki boste v aplikaciji ponudili pomoč, boste prejeli potrditev in v najkrajšem možnem času tudi informacijo, kje lahko pomagate.

Če ste pripravljeni podariti ali posoditi katerega izmed potrebnih artiklov, prav tako dnevno spremljajte seznam, saj ga sproti posodablja. Potrebni so v tem trenutku na primer gradbeni

Prosijo, da se prijavite s pomočjo aplikacije in ne odhajate sami na teren, saj mora biti pomoč organizirana.

materiali, različna orodja in stroji, gorivo in zaščitna delovna oprema.

Ponudnik dobi na elektronsko pošto delovni nalog z informacijami, kdaj in kam naj dostavi pomoč oziroma s kom naj stopi v stik. Prav tako bo Civilna zaščita poskrbela za dostop prostovoljcev in materiala do krajev, ki so sicer težje dostopni.

Bodite pozorni na morebitne tatove

Enako kot med poplavami je posebna skrb za varnost potrebna tudi po njih, opozarjajo na policiji.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – V zadnjih dneh je več objektov ostalo zapuščenih, saj so jih lastniki morali zapustiti. S tem se je povečal tudi obseg nezavarovanega premoženja. Policija ob tem opozarja, da takšne situacije lahko izkoristijo tatovi. Na prizadetih območjih so namreč že zaznali osebe, ki kažejo sum, da bi lahko nameravale izvrševati kazniva dejanja.

Poleg morebitnih tatov in vlomilcev pričakujejo, da bodo tisko prizadetih v nedavnih poplavah in plazovih poskušali izkoristiti tudi razni goljufi, ki se običajno predstavljajo kot delavci elektro, komunalnih, telekomunikacijskih ali gradbenih podjetij, odkupovalci železa, serviserji in podobno. »Njihov glavni namen je, da žrtev zvabijo iz hiše in preusmerijo njeno pozornost, sostorilci

Policisti so prisotni na poplavnih in evakuacijskih območjih.

/ Foto: arhiv PP Škofja Loka

pa v tem času vstopijo v hišo in izvršijo kaznivo dejanje. Oškodovanci največkrat šele po njihovem odhodu ali celo v naslednjih dneh ugotovijo, da so bili žrtev kaznivega dejanja,« so pojasnili. Občanom zato svetujejo, naj bodo previdni in naj v stanovanju oziroma stanovanjske hiše,

ne spuščajo tujcev. »Ob pojavu sumljivih oseb bodite pozorni na njihov osebni opis, si zapišete registrsko številko vozila in o tem takoj obvestite policiste na številko 113,« so dodali.

Prav tako pričakujejo, da bodo različni goljufi po domovih v imenu humani-

tarnosti zbirali denarna sredstva in da se bodo na spletu pojavili lažni profili, ki bodo ljudi pozivali k darovanju denarja za pomoč pri okrevanju po poplavah. Policija zato še svetuje, da se tisti, ki želijo donirati, obrnejo na uradne institucije in organe ter preverijo, ali navedeni bančni računi pri teh ustanovah zares obstajajo. Prav tako odsvetujejo kakršna koli nakazila ali predajo denarja neznanim fizičnim osebam.

Policisti so sicer ves čas prisotni na poplavnih in evakuacijskih območjih, kjer opravljajo zavarovanje vstopnih točk območij, nudijo pomoč prebivalcem pri zapuščenju domov in vračanju vanje. Opravljajo kontrolo območja in objektov, ki so prazni, ter skrbijo za varnost premoženja in preprečevanje morebitnih vlomov, tatvin ali drugih kaznivih ravnanj.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Nostalgija tržiških likovnikov

Naša petdeseta je naslov razstave, ki jo je prejšnji teden javnosti predstavilo Kulturno društvo tržiških likovnikov. Uprizorili so nostalgične spomine, čustva in zgodbe petdesetih, mnogi po svojih izkušnjah, nekateri na podlagi raziskovanj.

NIKA TOPORIŠ

Kulturno društvo tržiških likovnikov že trinajsto leto deluje kot svetilnik ljubiteljske likovne kulture v Trzinu. Vsi začetki so zahtevni, a pod vodstvom Francke Globočnik je društvo prebrudilo začetne izzive in zrastle v pomemben kulturni steber. Kot je pojasnila, so sprva slikali vsak po svoje, različne teme, tehnike in stile, po nekaj letih delovanja pa so začeli prirejati tematske razstave. Tudi zadnja razstava, ki je luč sveta ugledala v četrtek, 27. julija, v Galeriji Atrij Občine Trzin, je tematsko navdihnena. Z naslovom Naša petdeseta so tržiški likovniki uprizorili spomine na 50. leta preteklega stoletja in z različnimi likovnimi tehnikami prenesli nostalgijo na platno in papir. »Leta po vojni so bila v veliki meri leta pomanjkanja. Marsičesa ni bilo, kar pa je bilo, je

bilo zelo cenjeno. Vsak je gledal, kako se bo lahko postavil na noge. In čustvenost se je ob ustvarjanju zares izrazila. Zgodbe je mogoče res začutiti,« je dejala Francka Globočnik. Društvo sestavlja 25 ljubiteljskih slikarjev, od leta 2015 dalje jih mentorsko usmerja Nikolaj Mašukov, akademski slikar ruskega rodu, pri zadnji razstavi pa jim je z nasveti, oblikovanjem in izbiro motivov pomagala tudi nekdanja članica društva in diplomirana slikarka Anka Štrukelj.

Tramvaj, poni kolo, moda ...

Trziški likovniki so prikazali raznoliko razumevanje petdesetih. Med 25 razstavljenimi deli 22 razstavljalcev je bilo mogoče videti uprizoritve dogodkov, kot so srečevanje s sošolkami, večerno umivanje, brezskrbna igra na domačem dvorišču, pa tudi tramvaj, poni kolo,

Kulturno društvo tržiških likovnikov je z različnimi likovnimi tehnikami preslikalo svoja čustva in spomine. / Foto: Tina Dokl

»koreto« in elegantno modo takratnega časa. Jaka Praprotnik je z akrilom na platno naslikal spomin na kavo, ki je takrat ni bilo. »To so bili hudi časi, niti kave ni bilo, in

to mi je najbolj ostalo v spominu. Bilo je res težko, pili smo le čaj. Slika je nabita s čustvi, ki so me prevzela ob spominjanju,« je dejal. Dragica Kurillo pa je z akrilom

na kartonu uprizorila dogodek, ko ji je kot šestletni punčki pri sosedih zaradi visoke pipe stekla voda za rokav. »Na vse mogoče načine so me sušili, da ne bi bila stara mama huda. Za nas, otroke, so bila to lepa leta, za od-

mi dajejo inspiracijo pri različnih stvareh, na primer oblačenju. Moda mi je blizu, zato sem jo želela vključiti v sliko. V črno-beli tehniki je ženska, ki se skriva pod velikim klobukom, za dodaten detajl pa sem poskrbe-

Nikolaj Mašukov, Anka Štrukelj in predsednica društva Francka Globočnik (z leve) / Foto: Tina Dokl

Marioneto po imenu Gustav, ki je nekdanj zabavala gledalce, je upodobil Marjan Burja. / Foto: Tina Dokl

Med 25 razstavljenimi deli 22 razstavljalcev je bilo mogoče videti uprizoritve dogodkov, kot so srečevanje s sošolkami, večerno umivanje, brezskrbna igra na domačem dvorišču, pa tudi tramvaj, poni kolo, »koreto« in elegantno modo takratnega časa.

rasle malo manj, saj je bilo po vojni težko življenje.« Najmlajša članica društva Nika Buček se je rodila dolgo po petdesetih, vendar ji ustvarjanje ni predstavljalo težav. »Sama sem velika ljubiteljica preteklih obdobij, ki

la z rdečo šminko,« je dejala Nika in dodala, da se ji zdi združevanje zgodovine in umetnosti zelo pomembno za ohranjanje spominov in obujanje nostalgičnih občutkov. Razstava bo na ogled vse do 28. avgusta.

Kultura

Martin Krpan v režiji Iztoka Jožeta Basaja in izvedbi KUD Predoslje Stran 14

Zgodba

Igor Šiftar in Gorazd Bergant, helikopterska posadka Slovenske vojske Stran 15

Zanimivosti

Jože Kotnik, prvi župan in novi častni občan občine Kranjska Gora Stran 16

Od petka do petka

Ursula von der Leyen je s helikopterjem preletela nekatere najbolj prizadete občine in se v Črni na Koroškem srečala z domačini. / Foto: Tina Dokl

Za sanacijo škode po poplavih bi Slovenija prek različnih mehanizmov lahko pridobila več milijard evrov. / Foto: Tina Dokl

Komisija za preprečevanje korupcije je zaključila postopek v zvezi z nakazilom Svetlani Makarovič. / Foto: Tina Dokl

Iz solidarnostnega sklada štiristo milijonov

ALEŠ SENOŽETNIK

Po petkovih uničujočih poplavih na prizadetih območjih interventne službe še naprej poskušajo zagotoviti čim bolj normalne razmere. Zbirajo se sredstva za pomoč prizadetim, pomoč prihaja tudi iz tujine. V torek in sredo je tako v Slovenijo prispela pomoč iz nekaterih sosednjih ter drugih evropskih držav, pa tudi iz ZDA. Pomoč vključuje predvsem težko mehanizacijo, pa tudi helikopterje za prevoz težkih tovorov.

Von der Leynova napovedala zajeten paket

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je v četrtek obiskala Slovenijo. Po srečanju s premierjem Robertom Golobom na Brdu pri Kranju je v spremstvu evropskega komisarja za krizno upravljanje Janez Lenarčiča s helikopterjem preletela Komendo, Mengeš, Kamnik in Luče, Ljubno ob Savinji in Mozirje ter se v Črni na Koroškem srečala z domačini in ekipami na terenu, ki pomagajo pri odpravljanju posledic poplav.

Po poročanju STA sta s premierjem govorila o paketu sredstev, sestavljenem iz treh delov, za takojšnje ter tudi za srednjeročne in dolgoročne potrebe. Kot je

zagotovila, bo iz solidarnostnega sklada EU, ki je članicam na voljo za odpravljanje posledic naravnih nesreč, Sloveniji na voljo 400 milijonov evrov. Od tega 100 milijonov že letos, 300 milijonov pa prihodnje leto.

Hitrost je bistvena

Slovenija mora čim prej oceniti škodo in podati zahtevek za sredstva iz solidarnostnega sklada. Kot je poudarila, je hitrost bistvena. Kot so sicer ta teden sporočili z ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, na ministrstvu že od sobote naprej izvajajo vse ukrepe, da bodo vlogo pripravili in oddali v rokih. »Vlogo bomo čim prej, najpozneje pa v 12 tednih od nastanka prve škode (to pomeni v roku, ki ga določa uredba EU), uradno posredovali Evropski komisiji. Izkoristili bomo vse možnosti, ki jih imamo, vključno s predplačilom sredstev iz tega sklada,« pravijo na ministrstvu.

Nujni ukrepi, ki jih je mogoče financirati iz solidarnostnega sklada, so takojšnja usposobitev infrastrukture in objektov na področju energetike, pitne vode, odpadnih voda, telekomunikacij, prometa, zdravja in izobraževanja; zagotovitev začasne nastanitve in financiranja reševalnih služb, takojšnja zagotovitev

preventivne infrastrukture in zaščita spomenikov kulturne dediščine; urejanje prizadetih območij, vključno z naravnimi predeli; hitra pomoč in zdravstvena oskrba prebivalstva, ki so ga prizadele izredne razmere, in zaščita prebivalcev pred tveganjem, ki bi mu bili lahko izpostavljeni.

Kot je omenila von der Leynova, bi Slovenija lahko pridobila še 2,7 milijarde evrov dodatnih posojil iz sklada EU za okrevanje po pandemiji covid-19, zahtevek pa mora oddati do konca avgusta. Kot poroča STA, sta se zato Golob in von der Leynova dogovorila, da vlada in EU skupaj ustanovita delovno skupino, ki bo omogočila pridobitev teh sredstev.

Tretji paket pomoči predstavljajo kohezijska sredstva. EU bi jih namreč za obnovo po poplavih lahko namenila del od skupno 3,3 milijarde evrov, ki so Sloveniji do leta 2027 na voljo v okviru kohezijske politike. Kot je povedala predsednica komisije, bo Bruselj pri preusmerjanju sredstev iz kohezijskega sklada in sklada za okrevanje »maksimalno prožen«.

»Denarja za odpravo posledic bo dovolj, moramo pa biti pri tem učinkoviti in ga racionalno porabiti. Predvsem pa mora ta denar priti do tistih, ki so najbolj

prizadeti. Tokrat so to ljudje,« je po poročanju STA povedal Golob in dodal, da tudi gospodarstvo ne bo prezrto.

Hkrati bo vlada vzpostavila tudi poseben sklad za obnovo po poplavih, v katerega bodo vključili tako evropska sredstva kot denar iz državnega proračuna. Prvi obrok iz proračuna bo 300 milijonov evrov.

KPK zaključila postopek v zvezi s Svetlano Makarovič

Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) je zaključila zadevo glede suma korupcije in suma kršitve integritete uradne osebe pri izvedbi letošnjega nakazila denarne nagrade za Prešernovo nagrado za leto 2000. V predhodnem preizkusu je ugotovila, da zadevo že obravnava Urad za nadzor proračuna, zato ločenega postopka ni uvedla, hkrati pa navedbe iz prijave ne dajejo podlage za utemeljen sum kršitve iz lastnih pristojnosti. Ker pa je ugotovila, da iz zadeve izhajajo tudi razlogi za sum storitve kaznivnega dejanja (sum izplačila brez pravne podlage in s tem oškodovanje proračuna ministrstva za kulturo), za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, je komisija primer v preučitev oziroma nadaljnjo obravnavo odstopila policiji.

Slovinci v zamejstvu (915)

Največ škode v Globasnici in Železni Kapli

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Vremenska apokalipsa, ki je konec preteklega tedna divjala nad Slovenijo, je hudo prizadela tudi kraje v sosednjih državah, v katerih živijo Slovenci. Tako je bilo odpovedano tudi tradicionalno romanje Treh Slovenij na Višarje, ki bi moralo biti v nedeljo, 6. avgusta. Zaradi vremena so bile odpovedane tudi številne prireditve, ki so jih za konec preteklega tedna napovedovali v dvojezičnih krajih na južnem Koroškem. Nevarnosti, še posebno zemeljski plazovi, ki se še niso umirili, ogrožajo tudi izvedbo nekaterih prireditev, napovedanih za ta konec tedna in v začetku prihodnjega. Tako je pod vprašajem izvedba tradicionalnega Faranta, množičnega praznovanja v Globasnici, ki ga že vrsto let organizirajo na

veliki šmaren in na katerem se zbere več kot 15.000 ljudi. Uradno je odpovedano sobotno čezmejno srečanje EU semenj na vrhu Ljubelja, ki še posebno povezuje občini Borovlje in Tržič. Začeti bi se moralo ob desetih dopoldne. Prestavljeno je v september.

Na Koroškem je zadnje hudo in dolgotrajno deževje sprožilo več kot petsto ze-

gibanje na njih odsvetovano. Ta del Koroške, v katerem živi slovenska manjšina, je žal med tistimi kraji, ki so jih zadnja leta najpogosteje prizadele naravne nesreče, katerih posledice so vidne še danes.

V zbiranje pomoči za prizadete kraje in njihove prebivalce na Koroškem in tudi v Sloveniji so se vključile

Tako kot zadnja leta bo tudi na letošnji veliki šmaren, v torek, 15. avgusta, ob 10.30 dvojezična maša v cerkvi Marije na Otoku na Vrbskem jezeru. Daroval jo bo celovski oziroma krški škof dr. Jože Marketz.

meljskih plazov. Med najbolj prizadetimi so dvojezične občine Globasnica, Železna Kapla in tudi Pliberk. Nekateri deli teh občin so bili še do sredine tega tedna nedostopni oziroma je bilo

tudi slovenske organizacije. Slovenska gospodarska zveza bo zbirala pomoč skupaj z deželno Gospodarsko zbornico. Skupaj bosta predlagali ukrepe za zmanjšanje posledic morebitnih prihodnjih

Narasla voda je ogrozila številne hiše v Pliberku.

/ Foto: časopis Novice, Celovec

naravnih nesreč. Pomoč za v poplavih najbolj prizadete kraje v Sloveniji pa je začel zbirati tudi Slovenski atletski klub SAK.

Bio tržnica v Šmihelu

Društvo Eco Direkt, ki ga vodi ekološki kmetovalec in znani koroški naravovarstvenik Štefan Merkač,

vabi jutri, 12. avgusta, med 9. in 15. uro v Šmihel pri Pliberku/St. Michael ob Bleiburgu v Podjuni na Bio tržnico v senci dreves, ki bo pod drevesi med ljudsko šolo in občinsko hišo. Sodelovali bodo pridelovalci s Koroške, iz Slovenije, iz Furlanije in Julijske Krajine in s Štajerske.

Po svetu

Največje poplave

Ob velikih poplavah, ki so v dneh od 3. do 6. avgusta prizadele Slovenijo, se lahko vprašamo, kaj poplave sploh so in katere so bile največje poplave vseh časov in po vsem svetu. So poplave le nesreča?

MIHA NAGLIČ

Vesoljni potop

Poplava je »razliti, razširjenje velike količine vode po kaki površini« (SSKJ, Fran). Po tej razlagi nič zelo strašnega. Zato razločimo še pojma poplava in povodenj. »Poplava je pogostejši in periodičen pojav, medtem ko je povodenj ujma, ki se dogodi redkeje in zapusti katastrofalne posledice.« (Wikipedija) To je pa že huje. Za največjo povodenj vseh časov velja vesoljni potop, opisan v Svetem pismu. »In potop je bil na zemlji štirideset dni. Vode so narasle in vzdignile ladjo, tako da je splavala nad zemljo. Vode so se dvignile in zelo narasle na zemlji, ladja pa je plavala na vodi. Vode so čedalje huje naraščale na zemlji in pokrile vse visoke gore, kar jih je pod vsem nebom. Vzdignile so se za petnajst komolcev nad vrhove in pokrile gore. Tako je preminilo vse meso, ki se je gibalo po zemlji: ptice, živali, zveri in vsa drobna bitja, ki mrgolijo po zemlji, in vsi ljudje. Pomrlo je vse, kar je imelo v nosnicah dih življenja in je živelo na kopnem. Iztrebil je s površja zemlje vse, kar živi: ljudi in živali, laznino in ptice neba; iztrebljeni so bili z zemlje. Ostali so samo Noe in tisti,

ki so bili z njim v ladji. Vode so naraščale na zemlji sto petdeset dni.« (1 Mz 7,17-7,24) Ima ta biblični mit tudi kako realno osnovo? Romunski religiolog Mircea Eliade meni, da bi bilo »nespametno razlagati tako razširjen mit s pojavi, o katerih nismo našli nobenega geološkega sledu«. Mit o vesoljnem potopu razlaga kot skupno simbolno strukturo ljudstev, ki ima očiščevalno razsežnost. Glavna vzroka za potop sta skoraj vselej človeški grehi in opešanost sveta. Če bi to razlago aktualizirali, bi lahko domnevali, da so od človeka povzročene podnebne spremembe dosegle tako stopnjo grešnosti, da bi se človeštvo očistilo le v novem vesoljnem potopu. Bog ne daj!

Koristnost poplav

Poplave dojemamo kot naravno nesrečo, vendar so lahko tudi koristne. »Poplave imajo veliko slabih vplivov na poselitev ljudi in gospodarsko dejavnost. Vendar pa lahko poplave, zlasti pogostejše in manjše, prinesejo tudi veliko prednosti, kot so npr.: polnitev podtalnice, večja rodovitnost tal, zemlji prinašajo manjkajoča hranila. Poplavne vode so tudi ključnega pomena za nekatere ekosisteme, saj zagotavljajo napolnitev vodnih virov, zlasti v

sušnih in polsušnih regijah, kjer so padavine čez vse leto neenakomerno porazdeljene. Sladkovodne poplave imajo pomembno vlogo pri ohranjanju rečnih ekosistemov in so ključni dejavnik pri ohranjanju biotske raznovrstnosti poplavnih ravnin. Tako so npr. nekatere vrste rib odvisne od poplav zaradi naplavljanja votlih ostankov lesa, saj jim ti nudijo učinkovito skrišče, po drugi strani pa ribam poplave ponujajo ugodne pogoje za drstenje, drugim vrstam organizmov pa zagotavljajo zatočišče, vir hrane in življenjski prostor (habitat) ter pripomorejo k 'prevladi' nativnih vrst nad tujimi, invazivnimi vrstami. Poleg naštetega poplave naplavlajo prst in drugi material na rečne delte in priobalna močvirja ter tako zagotavljajo njihovo ohranjanje. Upravljanje poplavnih območij je eden od ukrepov za obnovo nekega ekosistema v prejšnjem naravno stanje, in pripomorejo k odkritju novih znanstvenih spoznanj na področju učinka poplav. Znana primera tega sta območji ob rekah Kissimmee na Floridi in Rio Grande v Novi Mehiki. Periodične poplave so bile včasih ključnega pomena za razvoj prvih visokih civilizacij ob rekah Tigris,

Evfrat, Nil, Ind, Ganges, Rumena reka ...« (Wikipedija, geslo Poplava)

Največje poplave

V slovenski zgodovini beležimo veliko poplav in povodnji, nekatere so bile katastrofalne. A še vedno le skromnega obsega, če jih primerjamo z največjimi poplavami po svetu in če za glavno merilo vzamemo število človeških žrtev. Za največjo velja katastrofalna povodenj »dolge reke« Jangce v osrednji Kitajski leta 1931. Ta naj bi vzela od 2,5 do 3,7 milijona človeških življenj. Na drugem in tretjem mestu pa sta povodnji Rume reke v letih 1887 in 1938. Prva naj bi terjala od 900 tisoč do dva milijona, druga pa od 500 do 700 tisoč žrtev. In tako naprej. Za primerjavo: od slovenskih poplav je bila po številu smrtnih žrtev največja tista, ki se je zgodila od 4. do 5. junija 1954 v porečju Savinje in je bilo v poplavljenem Celju 11 mrtvih. V primerjavi z največjimi svetovnimi poplavami obsega in pomena. A to je slaba tolažba in nas ne odvezuje od skrbi in dejanj za večjo poplavno varnost. Na usodnost poplav je treba pogledati tudi z vidika prizadetih posameznikov, družin, lokalnih skupnosti ... Za vsakega od prizadetih je povodenj velika nesreča.

Gravura strašne poplave (Die erschreckliche Wasser-Fluth), ki je leta 1634 prizadela severnomorske obale Nemčije in Danske. / Foto: Wikipedija

Takšen je bil pogled na poplavljeni New Orleans, ki ga je 31. avgusta 2005 prizadel orkan Katrina. Voda je odtekla šele sredi septembra. / Foto: Wikipedija

Ta pes poreče: ko voda odteče, ostane blato. Slika iz indijske države Kerala, 23. 8. 2018. Lahko bi bila posneta tudi avgusta 2023 v Sloveniji. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (697)

Čas prebujenja

MIHA NAGLIČ

»Bratoma Šubic se je posrečilo izstopiti iz obrtniške provincialnosti in sta se tega tudi zavedala. Jurij piše bratranču Ivanu iz L'Isle Adama 14. januarja 1885: 'Sploh pa med nama brez predrznosti rečem, če hočejo od domačih ljudi kaj sposobnega in umetniškega imeti – nima jo pač dandanes kot Janeza in mene!' In v kratki biografiji brata Janeza ob njegovi smrti leta 1889: 'Poudarjam z mirno vestjo, da je bil Janez Šubic doslej prvi in edini domači umetnik, ki se je povzpел v svoji stroki do častne, prej nepoznane višine, ki mu čuva za vse čase odlično mesto v zgodovini naše umetnosti. To se mora enkrat povedati, odločno in jasno, kajti čas

je, da vendar začenjamo ločiti pravo od nepravega, in da nam ne velja več vsak, ki prijemlje čopič v roko, že za umetnika. S takim postopanjem sami sebe slepimo in se vsled svojih naivnih nazorov o umetnosti izpostavljamu posmehu škodoželjnih tujcev.' Umetniška samozavest in veljava sta značilni tudi za Kobilco, Vesela in Ažbeta, in četudi se v njihovih pismih ali izjavah občasno naseli dvom, posebej kar zadeva posamične slike ali naročila, so vsi trdno prepričani, da predstavljajo v slovenskem slikarstvu nekaj novega in pomembnega. Po drugi strani pa o umetnosti razmišljajo kot realisti: dobro naslikana slika mora biti prostorsko razvidna (globina, perspektiva), telesni proporciji ne glede na zahtevno držo

figur anatomsko verjetni in obvladani, barva se načeloma ravna po lokalnih vrednostih in svetlobnem tonu. Motivi so stvarni in preverljivi, četudi verski (zelo utečena, poljudna ikonografija, redko naletimo na nenavadno, samo dobrim poznavalcem Biblije znan prizor), bolj jih zanimata uspešna

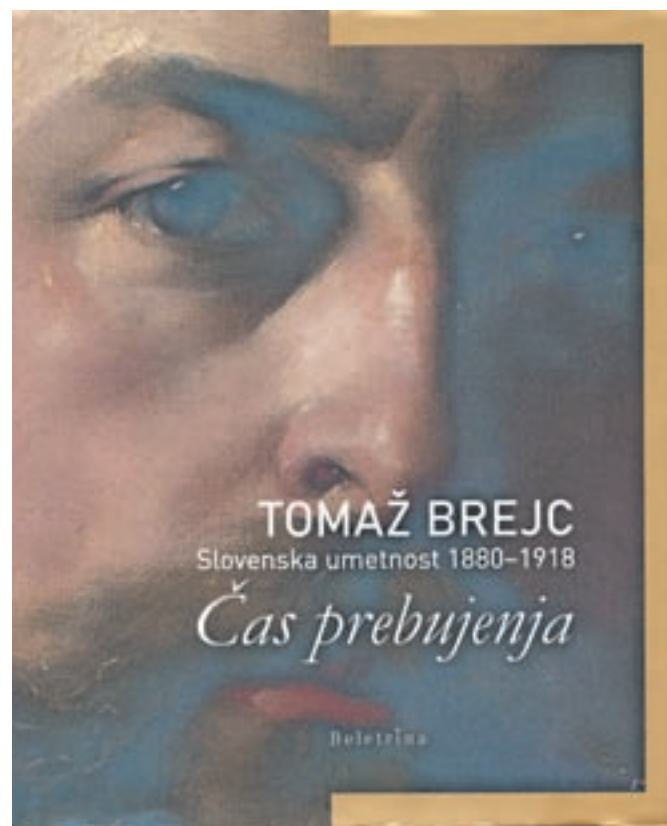
Tomaž Brejc, Čas prebujenja, Slovenska umetnost 1880–1918, Beletrina, Ljubljana, 2022, 528 strani

podobnost in življenjskost motiva kot pa psihološka raziskovanja, tako da se pogosto zatekajo k žanrskemu tipiziranju v figurah in ateljejsko občutenem plenerizmu v krajini. Kar imajo povedati, povedo s slikami, nikomur ne pride na misel, da bi o umetnosti razmišljal z

nekega povzdignjenega, od ateljejskega življenja oddaljenega in literarno poduhovljenega stališča ...« (str. 133)

O tem, kako se je ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja prebujala slovenska umetnost, vemo skoraj vse, a tako celovitega, strokovnega in hkrati zelo berljivega pregleda doslej še nismo imeli. Z

naslovnice nas gleda mladi Ivan Tavčar, ki ga je leta 1885 portretiral njegov poljanski sovaščan Jurij Šubic. Tudi sicer je vloga gorenjskega juga v zadevnem obdobju, ko je Škofja Loka z okolico postala »slovenski Barbizon«, nenavadno velika. Res imenitna knjiga!

Martin Krpan, iz Predoselj doma

Seveda vemo, da je ta postavni mož, kleni Slovenec, ki ga je kot zmagovalca v dvoboju s strašnim Brdavsom in s tem rešitelja Dunaja in krone osmislil pisatelj Fran Levstik, doma z Vrha pri Sveti Trojici. So pa to poletje Martina, cesarja, ministre in druge like iz priljubljene Levstikove pripovedke v ljudski igri Martin Krpan v režiji Iztoka Jožeta Basaja znova oživili v KUD Predoslje. Enaindvajsetčlanski igralski ansambel navdušuje občinstvo.

IGOR KAVČIČ

Levstikov Martin Krpan je v svoji dolgoletni literarni in uprizoritveni karieri doživel nemalo interpretacij in različnih izvedb, najbolj znanih knjižnih z ilustracijami Hinka Smrekarja in po drugi svetovni vojni Toneta Kralja, priljubljeno slovensko pripoved pa so uprizarjali tudi na mnogih gledaliških odrih, tako profesionalnih kot ljubiteljskih. Tokrat so Martina Krpana na svoje, zadnjih 17 let priljubljeno prizorišče na prostem na tamkajšnjem župnijskem posestvu povabili v KUD Predoslje.

Pogum po Krpanu

Po tem, ko so v zadnji polni sezoni pred epidemijo z velikim uspehom uprizarjali Jurčičevega Desetega brata in po gledališki različici posneli še film, so se v KUD Predoslje tokrat odločili za uprizoritev še enega znanega literarnega dela,

saj bi zato potreboval dodatnih 20 igralcev. Govekarjevo besedilo zahteva okrog 45 igralcev, kar je dvakrat toliko, kot jih lahko zberemo v Predosljah,« pojasni Iztok Jože Basaj; da je zato tudi manj biričev, tihotapcev, ni spremljajoče vojaške posadke. Dodaja, da je nekaj prizorov dodal direktno iz Levstikovega besedila, med drugim tudi tistega s sekanjem lipe. Seveda z dovolj zgovorno improvizacijo, saj zato v Predosljah kakopak ne padajo drevesa.

Uprizoritev ima štiri osrednje prizore, ki nas popeljejo skozi celotno zgodbo. Saj jo poznamo. Na cesarskem dvoru na Dunaju so v škripih zaradi Turkov in strašnega nepremagljivega Brdavsca, zato se na predlog nekoč z dvora odslovljenega Vladimira obrnejo ne nekega hrusta iz daljne Kranjske, ki je pred časom meni nič, tebi nič svojega konja – majhno, a še kako zmogljivo kobilico, ki je nikomur ne

Predstava Martin Krpan bo po premieri in petih ponovitvah v juniju in juliju ponovno na sporedu prihodnji petek in soboto, 18. in 19. avgusta, v nadaljevanju pa še 1. in 2. septembra, 8. in 9. septembra ter 15. septembra, vsakič ob 20. uri na župnijskem posestvu v Predosljah. Vstopnice so v prodaji na Kmetiji Odems.

Levstikovega Martina Krpana. Režijske niti je znova povezoval hišni režiser Iztok Jože Basaj.

Za osnovo je vzel odrsko adaptacijo Frana Govekarja iz leta 1905, ki jo je za predoseljsko izvedbo še dodatno priredil. »Črtal sem celotno dejanje, ki vključuje dogajanje v turškem taboru,

da – z lastnimi rokami premikal pred cesarjem. Martin Krpan po imenu, sicer tudi biričem znan tihotapec angleške soli (smodnika), se odpravi v cesarsko mesto in brez velikih težav opravi z Brdavsom in tako na neki način reši cesarstvo, a glavne ponujene nagrade, razen nekaj priboljškov, ne

Dunaj je reševala odlična ekipa iz dežele Kranjske z Martinom Krpanom na čelu. / Foto: Eva Krč

Režiser Iztok Jože Basaj je v ekipo predstave Martin Krpan izbral tako izkušene ustvarjalce kot nove mlade moči. / Foto: Eva Krč

vzame, si pa zato zagotovi ugodnosti pri svojem tihotapskem delu.

»Martin Krpan predstavlja slovenski mit junaka, ki uteleša domoljubje, pogum, moč, zvestobo, pravičnost in še kaj. V širšem kontekstu pa simbolizira moč naroda, solidarnost med ljudmi ter prizadevanje za dobro in svobodo vseh,« je v gledališki list zapisal režiser, ki je uprizoritev želel – in to mu je tudi uspelo – zasnovati bolj lahko in s pomlajeno ekipo najti povezave z današnjim časom.

Odličen izbor nosilcev vlog

Basaj je sestavil izjemno pisano igralsko ekipo. V predstavo je povabil kar 21 ljubiteljev odrske besede različnih generacij, tako »starih mačkov« z dolgoletnimi izkušnjami, kot mladi, željno gledališkega dokazovanja, med katerimi so nekateri gledališki kostum

oblekli prvič. Eden takih je tudi Mitja Šavs, ki se je izkazal v osrednji vlogi Martina Krpana. Priznam; ko sem prihajal na uprizoritev, sem razmišljal, le kdo se bo predstavil v vlogi Krpana, saj liku pristoi podoba mladeniča, ki naj bi bil tudi postaven. »Mitja prihaja iz igralske družine, v mnogih naših predstavah je igrala njegova mama Simona, v Desetem bratu sestra Manca, vsi v družini so dobri pevci. Priznam, morda sem nekoliko tvegala z njim, a se je izkazalo, da sem ravnala pravilno,« pove Iztok Jože Basaj.

Odličen izbor nosilcev posameznih vlog je zagotovo ena od odlik predstave. V posameznih igralskih ekipah gre bržkone tudi za s strani režiserja načrtovan preplet izkušenj in mladosti. Tako sta cesar in cesarica izkušena Frenk Kranjec in Jana Ovsenik, princesa in princ pa Nika in David Logar, ministrski zbor je cvet izkušenih gledaliških mož, kot so Milan Bajželj, Franci Kozelj in Herman Mubi, dopolnjuje pa jih mladi obrambni minister Damjan Dolžan. Odličen je v ključnih trenutkih dvorni svetovalec Vladimir (igra ga Matic Škrjanc).

Prav tako je mešana ekipa iz dežele Kranjske, ob že omenjenem Krpanu izstopa njegova odrska mati Meta, tu pa je še Martinova izbranka Nežika, ki jo igra Neža Kveder. Podeželski cvet dopolnjujeta Ožbej Balantič (Ruvač) in Damjan Avguštin (Interfat, tudi Mehmed), celotni ekipi pečat, vsak na svoj način, dodajajo še: Matic Korenjak, Milan Perne, Milenko Kljajič, Klara Bizjak, Slavica Krivec Kljajič in Jože Zelnik.

»Glede na to, da je v času korone gledališka dejavnost nekoliko zastala, smo imeli kar precej dela z oblikovanjem igralske ekipe. Želel sem vključiti mlado generacijo, pogledali smo tudi v širše okolje okrog Predoselj.

ekipe kot oblikovalcev scene, kostumov, maske ... Predstavo so pripravljali kake tri mesece in delo je bilo glede na velikost ekipe in zasebne obveznosti, ki jih ima vsak izmed sodelujočih, zares zahtevno. »V zadnjem mesecu

Cesarski so v igri še kako znali pokazati, kateremu stanu pripadajo. / Foto: Eva Krč

Minister Gregor pa nič – in drugi trije prav tako. To zmorejo le izkušeni igralci. / Foto: Eva Krč

Prav ponosen sem, da mi je uspelo zbrati ekipo 21 ljudi,« je poudaril režiser in dodal, da to velja tudi za vse druge sodelujoče v ustvarjalni ekipi predstave, tako tehnične

pa so našega Krpana prav vsi vzeli za prednostno nalogo, kar zelo cenim in je tudi dober obet za naše gledališče v prihodnosti,« je prepričan Iztok Jože Basaj.

Aktualno

Na obrazih otopelost, strah in žalost

Helikopterske posadke Slovenske vojske so se aktivno odzvale na posledice vodne ujme. V sodelovanju z gorskimi reševalci in ekipo Helikopterske nujne medicinske pomoči Brnik so pomagale pri evakuaciji prebivalcev ter dostavi hrane, pitne vode in osnovnih higienskih potrebščin. V soboto je ena izmed posadk s Svete Barbare pravočasno evakuirala visoko nosečo žensko, medtem ko je že v petek druga ekipa v Škofji Loki z uporabo elektromotornega vitla iz poplavljenih hiš rešila štiri osebe, posredovali so tudi v Poljanah, kjer je mlado osebo zasul plaz.

MAŠA LIKOSAR

Člani helikopterskih posadk so bili tudi Gorenjci, med njimi Kranjčan Igor Šiftar, častnik s činom stotnika in kapitan na helikopterju Bell B412 v 151. Helikopterski eskadrilji Slovenske vojske, ter Jeseničan Gorazd Bregant, ki je gorski reševalec in reševalec v okviru enote Helikopterske nujne medicinske pomoči Brnik. Z njima smo se pogovarjali v sredo, potem ko sta minuli konec tedna sodelovala pri zahtevnih evakuacijah ljudi.

Evakuirali nosečnico

Igor Šiftar je v soboto, 5. avgusta, sodeloval pri reševalni akciji na Sveti Barbari v občini Škofja Loka. Kot pilot je s posadko evakuiral visoko nosečo žensko, ki so jo prepeljali na UKC Ljubljana. »Rojstvo naj bi potekalo že v noči z nedelje na ponedeljek,« je povedal Šiftar. Po klicu za nujno medicinsko pomoč ob 9.50 in vzletu ob 10. uri so bili na mestu dogodka v desetih minutah. »Hiša

Helikopterske posadke so evakuirale več oseb. / Foto: arhiv Slovenske vojske

na ozkem območju. Nosečnico in njenega moža so na tleh vkrcali v helikopter. »Ta pristop je bil zanjo varnejši. Kljub strahu in zaskrbljenosti je bila nekoliko zadovoljna v nenavadnem prevozu, saj je bila to zanjo edinstvena izkušnja,« je dejal Šiftar.

Naslednji dan je njegova posadka helikopterja odletela v Črno na Koroškem, kjer

Najpomembnejše, da so ostali živi

Delo helikopterske posadke je bilo v soboto oteženo zaradi slabe vidljivosti in nizkih oblakov. Obenem, kot je povedal Šiftar, je bilo v zraku v tistem času več helikopterjev, zato so morali biti še bolj previdni, da ne bi prišlo do trka med njimi. Poleg vojaških so sodelovali tudi policijski helikopterji, v torek sta se jim pridružila še dva madžarska. »Razmere so bile katastrofalne. Videti razdejanje, ki ga je povzročila narava, je bilo srce parajoče. Voda je nekaterim uničila vse, kar so vrsto let gradili. Reševali so svoja življenja in kljub vsemu je bilo na koncu najpomembnejše, da so ostali živi,« je opisal sogovornik. Ob tem je pohvalil odziv lokalne skupnosti. »Ljudje so takoj stopili skupaj in skušali prizadetim zagotoviti vodo, hrano in osnovne potrebščine. Nemudoma so se lotili sanacije, da bodo lahko čim prej vzpostavili

kar se da normalno življenje,« je še poudaril Šiftar.

Dobrosrčnost ljudi prevlada

V petek, 4. avgusta, je posadka helikopterja Slovenske vojske skupaj z ekipo reševalcev GRZS in ekipo HNMP reševala štiri osebe iz ogrožene hiše v Škofji

Loki, od tega je bila ena oseba invalidna. Sodelovali so tudi gorski reševalci iz GRS Škofja Loka. Ista ekipa pa je posredovala tudi v Poljanah, kjer je mlado osebo zasul plaz. Na mestu so ji gorski reševalci nudili prvo pomoč, jo z vitlom dvignili v helikopter in jo odpeljali v UKC Ljubljana. Del te ekipe je bil tudi Gorazd Bregant, ki se je kot reševalec letalec spustil z vitlom do ljudi, ujetih v poplavljenih domovih.

Takoj zatem so se odpravili na Koroško, kjer so evakuirali več oseb, med drugim so rešili tudi mačko. »Na enem izmed nedostopnih predelov je bil tudi pes. Žal ga nisimo mogli rešiti, ker nismo imeli pri sebi oprtnika in nagobčnika. Ni nam znano, ali je pes preživel,« je pojasnil Bregant.

Po večurnem letenju je bilo treba tudi dotočiti gorivo. »Medtem ko smo čakali, da natočimo helikopter, nam je ena od krajanek prinesla hrano in pijačo. Takšni trenutki dokazujejo, da v

najtežjih okoliščinah človeška dobrosrčnost še vedno prevlada,« je spomine delil Bregant, ki je sodeloval tudi pri evakuaciji Koroške Bele zaradi zemeljskega plaz.

Iz zraka je bilo prizorišče še bolj dramatično, je prepričan Bregant. »Zdelo se je, kot da gledamo posnetke iz drugih držav. Bili smo pretreseni. Težko je bilo verjeti, da se to dogaja pri nas,« je dejal in dodal: »Obrazi mnogih ljudi so bili otopeli, prestrašeni, žalostni in zaskrbljeni. Izgubili so svoje domove, poleg tega ne vedo, kaj vse jih še čaka.«

Nemogoče pozabiti tragične prizore

Kot je še povedal Bregant, so reševalci navajeni zahtevnih situacij, a s tako izrednimi se še niso srečali. »Tudi za ekipo so bile razmere nevarne. Vsi se sicer redno urimo in treniramo postopke, a v realnosti je vseeno drugače. Pozorni in osredotočeni smo morali biti cel dan, ur letenja in ciklov vitlanja je bilo ogromno, nikoli doslej jih nisimo v enem dnevu naredili toliko. Ob tem je bila pomembna vloga vsakega posameznika v helikopterju, ekipa je morala delovati usklajeno in mirno, da smo lahko rešili čim več življenj,« je razmere v helikopterju opisal Bregant.

Šele po koncu intervencije je Bregant strnil vtise. »Ko sem prišel domov, več ur nisem mogel zaspiti, saj so bile misli polne vtisov, nemogoče je pozabiti na vse tragične prizore. Razmišljal le, kaj bi lahko še naredil, kako bi ljudem še lahko pomagal...« je občutek ob koncu strnil Bregant.

»Zdelo se je, kot da gledamo posnetke iz drugih držav. Bili smo pretreseni. Težko je bilo verjeti, da se to dogaja pri nas. Obrazi mnogih ljudi so bili otopeli, prestrašeni, žalostni in zaskrbljeni. Izgubili so svoje domove, poleg tega ne vedo, kaj vse jih še čaka.«

je bila zaradi poplav odrezana od sveta, dostop z reševalnim vozilom je bil onemogočen. Kljub oviram sta dva gorska reševalca uspela priti do hiše, preplavala sta potok, in žensko pripravila za prevoz,« je razmere opisal Šiftar. Sprva so načrtovali, da bodo žensko z vitlom dvignili v helikopter, saj je bil kraj težko dostopen, vendar so nekoliko nižje uspeli pristati

so zaradi visoke vode evakuirali tri osebe, vse so bile starejše od osemdeset let. Kot je povedal Šiftar, so jih z vitlom dvignili iz poplavljenih hiš in jih odpeljali v bolnišnico v Slovenj Gradec. Nadaljevali so s prevozom hrane, ki so jo zbrali tamkajšnji domačini in prostovoljci. »V Črno smo prepeljali približno dva tisoč kilogramov hrane,« je povedal Šiftar.

V petek so reševali štiri osebe iz ogrožene hiše v Škofji Loki. / Foto: GRZS, arhiv Gorazda Breganta

Pripadniki Slovenske vojske so sodelovali tudi pri zagotavljanju pitne vode in hrane.

Po večurnem letenju je bilo treba v helikopter dotočiti gorivo. / Foto: arhiv Slovenske vojske

Zanimivosti

Samo tako naprej kot do zdaj

... je nasvet Jožeta Kotnika, prvega župana Občine Kranjska Gora, prejemnika priznanja za častnega občana občine Kranjska Gora.

SUZANA P. KOVAČIČ

Jože Kotnik je bil prvi župan novoustanovljene Občine Kranjska Gora. V dveh mandatih (1994–2002) je uresničil vse svoje razvojne in večje infrastrukturne cilje. Kot dolgoletni turistični delavec se je posvetil predvsem razvoju oziroma ponovnemu prebujanju

pomenil več sredstev za investicije. Tako se je za časa njegovega županovanja začela graditi prva daljinska kolesarska pot v Sloveniji. To je bil tudi eden prvih projektov, ki so bili sofinancirani iz sredstev EU. Poskrbel je za začetek gradnje kanalizacijskega sistema in čistilne naprave na Tabrah. Oral je ledino na mno-

Jože Kotnik / Foto: Tina Dokl

»Vsem zbranim po toliko letih lahko rečem, da sem kar vesel, da se je tako dobro izteklo, da se lahko lepo skupaj o vsem normalno pogovorimo – kako je bilo, kako bo; in mislim, da je občina trenutno izredno lepo usmerjena. Kranjska Gora gre po poti, ki smo jo načrtovali, in je danes eden najlepših krajev v Sloveniji. Kar dobro smo vedno sodelovali in skupaj vse to dosegli. V glavnem je narejeno vse tisto, kar je bilo zamišljeno, in smo na to lahko ponosni.«

turizma na celotnem območju občine. Kranjska Gora je pridobila status zaokroženega turističnega območja in ustanovljena je bila prva Lokalna turistična organizacija. To je bila osnova, da so se v občinski proračun začela stekati dodatna sredstva iz naslova koncesijskih dajatev od iger na srečo. Bogat občinski proračun pa je

gih področjih in območje občine je med prvimi v Sloveniji dobilo optični kabel. Podpiral je razvoj kmetijstva in namenil je sredstva za obnovo kozolcev. Uresničil je gradnjo mrliških vežic v Ratečah in Podkorenu. Postavil je temelj za vsakoletno slovesnost pri Ruski kapelici, množično sodeloval s sosednjimi občinami,

tudi čezmejnimi. Občina se je pobratila z občina Waasmunster v Belgiji in Santa Marinella v Italiji. V tedanjem času je bila

tudi izvedena kandidatura za olimpijado treh dežel.

Poskrbel je za obnovo središč vasi Rateče, Podkoren, Dovje in uredil trg pred

cerkvijo v Kranjski Gori, kjer so v času njegovega županovanja v sklopu projekta Imago Slovenia potekali vrhunski kulturni dogodki.

Kot gostinec, hotelir in poznavalec turizma je bil tudi dolgoletni aktivni član Turističnega društva Kranjska Gora.

Jože Kotnik je ljubitelj športa in je bil eden izmed ustanoviteljev kranjskogorskega Alpskega smučarskega kluba. Dolga leta je aktivno sodeloval v klubu in bil gonilna sila delovanja in uspešnosti tedaj enega najuspešnejših slovenskih smučarskih klubov. Bil je dolgoletni član organizacijskega komiteja (OK) pri Pokalu Vitranc in vodja komisije za protokol pri organizaciji tekem za Pokal Vitranc.

Aktiven je bil tudi pri organizaciji tekem v Planici in kot dolgoletni član OK Planica ter vodja protokola pri izvedbi planiških tekem. Bil je predsednik slovenskih gostincev pri Obrtni zbornici Slovenije in dolgoletni aktivni član Območne obrtne zbornice Jesenice.

Kot je še zapisano v obrazložitvi priznanja, je Jože Kotnik tudi aktivni član Rotary kluba in vedno znova se je izkazal kot človekoljub in človek širine in velikih dejanj.

Zakaj ne bi delili, če lahko

Po poklicu kmet, po srcu športnik in prostovoljec, to je Klemen Dolenc iz Vrbenj, ki je ob nedavnem prazniku prejel najvišje občinsko priznanje, veliko nagrado Občine Radovljica.

MARJANA AHAČIČ

Klemen Dolenc je za spodbujanje športa in rekreacije ter prostovoljstvo prejel več priznanj, med njimi naziv naj prostovoljec leta 2016 za popularizacijo teka med osebami z motnjo v duševnem razvoju. Tudi Občina Radovljica ga je tokrat nagradila za uspešne športne projekte, dosežke in prostovoljstvo.

Kot so zapisali v obrazložitvi nagrade, se Klemen Dolenc ob polni zaposlitvi na družinski kmetiji v Vrbenjah že od svojega 15. leta aktivno ukvarja s tekom in duatlonom – kombinacijo kolesarjenja in teka. V svoji tekmovalni karieri je bil 15 let član državne duatlonske reprezentance in večkratni posamični in ekipni državni prvak. Nosi naziv prvega državnega prvaka v duatlону v samostojni Sloveniji. V tej disciplini je nastopal

Klemen Dolenc / Foto: Gorazd Kavčič

tudi na evropskih in svetovnih prvenstvih ter tekmah za evropski in svetovni pokal.

Pred 15 leti pa je lastne tekmovalne ambicije postavil na stran in v šport začel

uvajati druge. Je trener otroških kategorij v Atletskem klubu Radovljica, trener rekreativnih tekačev vseh generacij in atletski sodnik. Sodeluje pri organizaciji velikih športno-rekreativnih prireditvev. Vse od začetka je nepogrešljiv pri izvedbi tradicionalne tekaške prireditve v domači občini, Radol'ske 10ke.

Spodbudil je tekaške prireditve Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matjeva Langusa Radovljica. Njegov projekt Pet tekov za pet nasmehov je iz lokalnega prerasel v nacionalnega in vključil vse slovenske centre za usposabljanje otrok, mladostnikov in odraslih z motnjo v duševnem razvoju. V letošnjem letu je s svojo ekipo zagotovil celostno podporo tudi tekaški prireditvi Inštituta Zlata pentljica, ki si prizadeva za ozaveščanje o raku

pri otrocih. Osnovni namen teka Zlate pentljice je prispevati k vključenosti in dobri volji otrok, ki imajo za seboj to težko preizkušnjo.

»To nagrado bi rad podelil predvsem z uporabniki Centra za delo, usposabljanje in varstvo Radovljica, z otroki z Downovim sindro-

»Ta nagrada je res spodbuda za nadaljnje delo, da bomo lahko ljudem, s katerimi delamo, omogočili še lepše življenje in enakopravno vključitev v našo družbo.«

mom ter z otroki in mladostniki, obolelimi za rakom. Prepričan sem, da je to tudi njihova nagrada. Vse, kar delam, delam svojo ekipo prijateljev in somišljenikov – pa ne smem pozabiti tudi donatorjev in sponzorjev, ki pomagajo, da ti projekti sploh lahko tečejo, ter seveda družine, ki mi omogoča,

da to sploh lahko delam,« je poudaril v kratkem govoru ob podelitvi nagrade.

»Prepričan sem, da vsem nam, ki smo bili danes nagrajeni, ne bo zmanjkalo motivacije za naprej. Ta nagrada je res spodbuda za nadaljnje delo, da bomo lahko ljudem, s katerimi delamo,

omogočili še lepše življenje in enakopravno vključitev v našo družbo,« je optimistično poudaril.

»Res živimo v zelo lepših krajih. V Radovljici je šport doma, tu živijo številni športni šampioni; in ne vem, zakaj ne bi tega, če lahko, delili prav z vsemi, ki tu kaj živijo.«

Jaz, midva in mi

Belo zlato

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Belo zlato je sol, mesto, ki je nastalo na soli, je seveda Piran. Na god svetega Jurija so se v preteklosti Pirančani s celimi družinami podali na čolne in se preselili v Sečoveljske soline. Tam so preživeli poletje in jesen in pridelovali to belo zlato. Tradicija pridelovanja soli v Sečoveljskih solinah je stara več kot sedemsto let. K nam so jo prinesli z otoka Pag. Tovrstna pridelava soli temelji vedno na stiku morja in reke. Posebnost Piranske soli je petola. To je umetno

gojena skorja na dnu kristalizacijskih bazenov, ki jo sestavljajo cianobakterije, sadra, karbonatni minerali, glina. Ta snov preprečuje mešanje soli s podlago, zato je tako bela, kar ji daje posebno vrednost in kakovost. Soline so najbolj preoblikovan del površja na zemlji. So depresija, do petdeset centimetrov nižje od morske gladine, da lahko zaradi posebnih zapornic in kanalov voda prehaja iz morja v bazene. Na katastrskem zemljevidu so bazeni vrisani kot polja, oštevilčeni, imajo lastnika, ki je zanje skrbel in plačal davek. Soline predstavljajo nepregledno vrsto kanalov, nasipov, vetrnic. Zahtevajo veliko gradbenih posegov. Tako se sol dela pravzaprav pozimi, ko je treba pripraviti vse te kanale, nasipe in polja, da so poleti lahko »rodila«.

Belo zlato je sol, mesto na soli je Piran.

Vse to znanje so imeli Italijani. Z njihovim odhodom je odšlo tudi znanje, ki je skoraj utonilo v pozabo. Povsem antropogena pokrajina je postala naravni rezervat za ptice, kar je danes glavna dejavnost solin. Sečoveljske soline so krajinski park. Poleg Cerknjskega jezera in Škocjanskih jam so eno od

treh mokrišč v Sloveniji, ki so po Ramsarski konvenciji označena kot pomembna. Danes pridobivajo sol, vendar nikakor v obsegu nekdanje proizvodnje. Halofitov ali slanuš (rastlin, ki so prilagojena na slano vodo) je vedno manj, ker se nasipi podirajo, slana voda vedno manj priteka v soline. Ker je sedaj to park, se ne sme posegati v naravno okolje. A to okolje je ustvaril človek, delovalo je izključno zaradi njegovega vpliva in posega v morje. Tako se v solinah razrašča robida, figa, celo trto so že našli. Krajinski park je bogastvo za ptice, lahko bi rekli, da je postaja za ptice selivke. Našteli so več kot tristo različnih vrst. Zaščitni znak solin je bela čaplja, naselili so celo plamence. Ptice se veličastno sprehajajo na tankih in dolgih nogah in z dolgimi kljuni iščejo hrano v bazenih. Meni je bilo to spoznanje novo, če hočemo ohraniti slanooljubne rastline in močvirje, moramo skrbeti za dotok morske vode, obnavljati bazene in nasipe. Danes namesto petole vidimo alge, ki kisik trošijo, petola pa ga proizvaja. Tako se v solinah prepleta več dejavnosti – krajinski park, proizvodnja soli, muzej, ozaveščanje ljudi. Čisto nekaj posebnega je Thalasso spa Lepa Vida. Ne bo vam žal.

Telesna meditacija (II.)

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Nadaljujemo. S pozornostjo se čez vrat pomaknemo do lobanje. Začutimo močne možganske šive. Svojo pozornost usmerimo v lobanjo, v možgane. Predstavljamo si levo možgansko poloblo, ki bolj razmišlja, in desno, ki bolj čuti. Katera mi je ljubša? S katero bi se rajši pogovarjali? Predstavljamo si možgansko tekočino, ki je med možgani in lobanjskimi kostmi. Predstavljamo si, kako se počutijo možgani v tej tekočini. Ostanemo še nekaj časa s pozornostjo v možganih. Zgornji del za čutenja in spodnji del za preživetvene funkcije. Začutimo, kako ti deli sodelujejo med seboj.

Osredotočimo se na oči. Preverimo občutek pritiska v očeh. Ali je enak v obeh očesih? Počasi. Ne hitimo. Vzemimo si čas za občutek na obrazu. Katere mišice nam zateguje? Katere so bolj sproščene? Kakšen je občutek v čeljustih? Ob naslednjem vdihu se skupaj z zrakom skozi nosnici in sapnik spustimo v pljuča. Osredotočimo se na levo in desno pljučno krilo! Ali je njuno gibanje enakomerno? Katera polovica je močnejša? Ostanimo nekaj trenutkov v spodnjem delu pljuč, kjer je največ pljučnih mešičkov in kjer se izmenjujejo plini. Začutimo, kako pljuča sprejmejo nov zrak in oddajo ogljikov dioksid. Pozornost posvetimo srcu, venam, aortam in kapilaram po celem telesu. Bodimo skupaj z vsemi žilami, začutimo pretakanje krvi po celem telesu, do vsake celice. Pomaknimo se do trebušne votline, zgoraj trebušna prepona, spodaj medenica. Zazibljimo se nekajkrat s trebušno prepono gor in dol ob vdihu in izdihu. Začutimo gibanje trebušne prepone. V trebušni votlini se osredotočimo na želodec, mehur, črevesje, vranico, jetra, ledvice ... Vsakemu organu dajmo vedeti, da smo z njim. Preverimo, ali so v telesu drugačni občutki, ko čutimo pljuča, srce

ali organe v trebušni votlini. Začutimo in opazujemo, kako sodelujeta srce in močgani, vzemimo si minuto časa za to povezavo, kakšne signale pošilja črevesje pljučem, začutimo to sodelovanje, ki nenehno poteka brez našega nadzora.

Telo vedno pove resnico.

Povejmo telesu: Vem, da so v tebi kisik, železo, magnezij, kalij, natrij, kalcij. Vem pa tudi, da so v tebi drobci neizžalovane žalosti, potlačeni strahovi, boleči občutki sramu, vem, da nosiš moja razočaranja, občutke manjvrednosti, vem, da moraš nositi mojo potlačeno jezo... Sedaj te želim poslušati – s teboj sem. Lahko poveš v svoji govorici. Želim, da sva prijatelja. Obljubim, da bom zdržal in ne bom pobegnil.

Zaključimo telesno meditacijo s čutenjem povezave medenice in močnih stegenjskih mišic. Preverimo zategnjenost notranjih in zunanjskih stegenjskih mišic. Levih, desnih. Namenimo pozornost še mečem in zaključimo čutenje telesa pri množici kosti v stopalu.

Takšna in podobne meditacije nam vzamejo čas. Telo bo pa vedno več govorilo. Se ne zmoti. In ne laže, ker ne zna.

Grafomotorika (2)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Lani je pri založbi Mladika izšla knjiga s področja grafomotorike z naslovom Desno, levo, gor in dol. Gre za zbirko manjših in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru.

Avtorica je dr. Martina Ozbič, priznana logopedinja surdopedagoginja ter specialna in rehabilitacijska pedagoginja, ki nudi pomoč enojezičnim in večjezičnim osebam z govorno-jezikovnimi in učnimi težavami. Dolga leta je poučevala tudi na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Omenjeno knjigo je napisala, da bi bila v pomoč vsem, ki jim je grafomotorika izziv. »Leta 1995 sem diplomirala iz dispraksije. Že od vedno me je zanimalo načrtovanje giba. Ker sem glasbenica, sem ga takrat povezala z ritmom. V diplomskem delu sem želela poglobiti vedenje, kako je povezana sposobnost načrtovanja giba s sposobnostjo

ritmizacije, koordinacije telesa, in raziskati, ali imajo otroci z učnimi oziroma s specifičnimi učnimi težavami bodisi na gibalnem ali na ritmičnem področju več težav. Izkazalo se je, da je tako. V svoji strokovni karieri sem srečevala otroke z dispraksijo, disgrafijo, torej s težavami koordinacije giba, telesa (zgornjih, spodnjih okončin ali celotnega telesa) in otroke tudi s težavami pisanja – ne zato, ker ne bi vedeli, kaj napisati, da ne bi poznali črk, ampak zaradi težav s premikanjem roke v določeni omejitvah. Zelo sem si

Vaje so namenjene predvsem otrokom, ki jim grafomotorika predstavlja izziv, ki potrebujejo kognitivno spodbudo, da razmislijo o svojih grafičnih potezah.

želela napisati oziroma napisati knjigo na temo grafomotorike, ki bi ponudila nek trening, ki bi bil postopen. Na trgu takšnih knjig primanjkuje, potreba po njih

pa je velika. Po drugi strani pa sem potrebovala gradivo za otroke, ki prihajajo k meni na obravnave, za tiste, ki grafomotoričnih spretnosti sploh ne zmorejo, jih zmorejo delno ali za tiste, ki želijo biti natančni. Lotila sem se dela in zelo sem vesela, da mi je uspelo,« je pojasnila v pogovoru.

Knjiga je v treh jezikih (slovenščina, italijanščina in nemščina), vaje pa so namenjene predvsem otrokom, ki jim grafomotorika predstavlja izziv, ki potrebujejo kognitivno spodbudo, da razmislijo o svojih gra-

fičnih potezah. »Vaje lahko uporabljamo tudi pri odraslih, ki imajo težave na področju načrtovanja in izvedbe giba, na primer po možganski kapi. Prav tako pa je

Dr. Martina Ozbič je avtorica knjige Desno, levo, gor in dol. / Foto: osebni arhiv

knjiga namenjena tudi učiteljem in staršem, ki želijo spodbujati neverbalno, negrafemsko grafomotoriko, torej čisto grafomotoriko brez simbolne »navlake« črk, kot osnovo za ustrezno spodbujanje prostorsko zaznavnih in motoričnih procesov. Gre za čisto uporabo potez brez jezikovnega pomena, kot je pri pisanju,« pove avtorica.

Publikacija je razdeljena na tri ravni v treh ločenih knjigah. Vaje so združene v posamezne sklope na osnovi določenih prvin, npr. usmeritve, zrcaljenja ..., občasno pa jih prekine list, na katerem lahko otrok uporabi več prvin s prostim risanjem ali slikanjem. »V prvi ravni otroka povabimo od prostega risanja v bolj strukturiran grafomotorični svet – z namenom, da mu pomagamo pri razvoju opazovanja, zaznavanja, pri organizaciji in koordinaciji gramofomotoričnega giba. V srednji ravni mora otrok razmisliti o kombinacijah glede na usmerjenost oz. glede na izmenjujoče se elemente, v tretji ravni pa mora otrok skrbno povezovati levo in desno stran, skrbno razmisliti ter načrtovati gib, vključno s križanjem osrednje navpične in/ali vodoravne osi,« je še predstavila dr. Martina Ozbič. Poudarja, da ima grafomotorika velik vpliv tudi na druga področja razvoja otroka. (Se nadaljuje)

Iz sveta Petra Colnarja (5. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

Pod oknom moje Eve

Že dolgo, dolgo pred današnjim časom sem se kot mlad fant navadil, da sem, ko se je stemnilo, prišel pod okno stanovanja iz tretjega nadstropja stanovanjskega bloka v upanju, da mi bo uspelo videti vsaj senco moje Eve. Ne spomnim se, ali mi je kdaj uspelo, vem pa, da je bilo to eno izmed prvih kasnejši srečanj z mojimi Evami.

Lepa mlada Eva je takrat začela vzbujati pozornost

v mestu. Razumljivo. Lepa postava, ki je že začela dobivati ženske oblike. Bila je eno najlepših deklet na kranjskem kopališču. Kot enemu najsrečnejši fantov mi je pri njej zmanjkalo »samo nekaj centimetrov«. Drugemu je uspelo in lepota je zanosila.

Še veliko let kasneje se je samo prijazno zasmejala, ko sem jo vprašal, zakaj se ni poročila, ko je zanosila. Fant jo je vprašal, ali se bosta zdaj morala poročiti. Na njen odgovor, da samo zaradi tega ne, je odgovoril, da se potem pač ne bosta.

Nista zaživela skupaj, ostala pa sta prijatelja. Sin je zrasel v uspešnega podjetnika. Eva se ni nikoli poročila. Še vedno je prijazna spoštovana gospa, ki se v več kot v zrelih letih odzove na telefonski klic, vendar se po daljšem pogovoru prijazno poslovi s pojasnilom, da jo je začela boleti roka zaradi teže telefona ... Tudi po tem, ko sem se poročil z njeno takratno prijateljico, smo za vedno ostali prijatelji.

Z Evami na taborjenju

Nekega poletja smo šli štirje prijatelji taborit s svojimi Evami. Vsak par s svojim šotorom v borov gozdiček na

obali v Premanturi. V tej četverki sta bila tudi Evi iz druge zgodbe.

Bilo je na začetku razvoja morskega turizma in taborjenja. Domačin je dovolil postaviti šotore na njegovem, ker smo mu prinašali vse odvečne ujete ribe. Celo vračal nam je s sadjem in krompirjem.

Prepisane misli:

- Kako lepo je življenje!
- Mar res občudovati pomeni ne ljubiti?
- Je človeška duša zmožna neutешene lakote?

Bili smo dobri plavalci, Eve pa (ne vem, ali smo se tega že takrat zavedali) kot princeze iz pravljice. Vedno je šel na lov en par. Ko sta se z masko in orodjem potopila, so z vseh strani priplavale radovedne ribe, da sta lahko za kosilo izbrala vnaprej dogovorjeno vrsto ...

Čez nekaj let sva šla z mojo Evo pogledat, ali je tam še tisti košček nebes. Nikjer ni bilo niti borovca, ki je v naših šalah rasel postrani, ker se je nanj stalno naslanjal eden od prijateljev. Samo velikanski hoteli, samo beton, beton in beton!

Z Evo sva se spraševala, ali smo res tam nekoč lovili ribe? So ribiči (fantje) lovili ribe (Eve)? Je bilo to mogoče, kot se spominjamo, da so tudi čudovite Eve ulovile svoje fante?

Vaš razgled

Po intervencijah srčnih gasilcev in prostovoljcev se tam, kjer je to že mogoče, vzpostavljajo prehod v fazo sanacije. Pri tem bo policija pomagala tudi z vodnim topom. Ta je v sredo prispel v Poljane, z njim pa bodo cestišča in druge javne površine v občini Gorenja vas - Poljane očistili blata in mulja. Čiščenje se je začelo pred Šubičevo hišo v Poljanah, prebivalci so ga spremljali z navdušenjem. Konec koncev lahko vodni top le redko vidimo v živo, sploh pa pri takšnem opravilu. K. M. / Foto: PU Kranj

Takih »razgledov« smo bolj vajeni na za to urejenih deponijah in zbirališčih komunalnih odpadkov. Ob tokratnih poplavah je v najbolj prizadetih delih Slovenije nastalo kar nekaj tovrstnih začasnih zbirališč, tudi ta na območju nekdanje vojašnice v Škofji Loki. Kako žalosten je pogled na uničeno premoženje ljudi iz poplavljenih hiš, ki je še do usodnega konca tedna služilo namenu ... Ostal je le kup smeti, ki je vsak dan večji. I. K. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

Pestotnik, doma s pustote, 2. del

TINO MAMIĆ

Enako kot Pestotnik sta iz pustote nastala tudi priimka Pustotnik in Pistotnik, razlaga jezikoslovec Janez Keber.

Dr. Pavel Pestotnik se je leta 1907 iz Kostanja preselil v Ljubljano, kaže ljubljanski popis prebivalstva iz leta 1921. Popisno polo hrani Zgodovinski arhiv Ljubljana (Sistory.si, popisi, 15, LJU 504, 219, Beethovnova 6, 014).

Pustotnik je tako kot Pestotnik gorenjski priimek, Pistotnik pa štajerski. Pustotnikov je v Sloveniji 131, po svetu pa še kakih deset, največ v Nemčiji. Število rahlo narašča, pred pol

stoletja je bilo Pustotnikov samo 107.

Pustotnik se je ohranil tudi kot hišno ime. V vasi Vojsko pri Vodica in v franciscejskem katastru leta 1827 zapisano hišno ime Petstotnig, po domače pr' P'stotnek. Čeprav bi zapis izpred slabih dvesto let kazal na priimek s številke 500, pa je priimek v župnijski družinski knjigi okoli leta 1800 zapisan kot Pustotnik. Ime je vpisano v Register nesnovne kulturne dediščine. Ustvarjalci seznama, ki je objavljen na spletu (hisnaimena.si), pojasnjujejo, da je bila ta domačija na naslovu Vojsko 4 nekoč pustota in so tam trli in sušili lan. Pri Pustotniku pa obstaja hišno ime tudi v naseljih Suhadolc, Selo pri Vodica in Šinkov Turn.

Pistotnik, tretja različica priimka, je doma na Štajerskem, v Savinjski dolini. V Sloveniji živi 121 Pistotnikov, kar je nekoliko manj kot leta 1971, ko jih je bilo 158. Še enkrat toliko pa jih najdemo po svetu: v Avstriji 56, ZDA 39, Franciji 17, Kanadi 8, Nemčiji 6 ... Tem lahko dodamo še pomembno verzijo priimka Pistotnig. Ti živijo pretežno v Avstriji in jih je 55.

Kot zanimivost naj omenimo Gorenjo vas v Poljanski dolini, kjer se je hranilo ime Oblakova pustota. Na družinski kmetiji Pustotnik, kjer izdelujejo sire in druge mlečne izdelke, se je ohranilo izročilo, da je zaradi kuge, ki so jo prinesli vojaki, kmetija opustela in ponovno oživila po letu 1600. Priimek Brence pa da je prinesel

Krst Valentina, sina Antona Pestotnika, v župniji Zgornji Tuhinj leta 1790; knjiga je v Nadškofijskem arhivu Ljubljana (K 1784-1818, Zgornji Tuhinj, zv. 4, str. 31).

eden od tolminskih puntarjev po koncu tolminskega kmečkega upora leta 1713.

Najzanimivejša osebnost s priimkom Pestotnik je nedvomno prvi slovenski minister za promet, ki je bil obsojen na smrt in se je pri 72 letih preselil v Ameriko. Poglejmo podrobnosti. Liberalni politik, gospodarstvenik, gimnazijski profesor in organizator sokolskega gibanja dr. Pavel Pestotnik (1879-1955) je študiral zgodovino, zemljepis in filozofijo v Pragi. Po ustanovitvi prve jugoslovanske države (sestavljale so jo Slovenija,

Hrvaška in Bosna in Hercegovina) Države Slovencev, Hrvatov in Srbov (SHS) je postal slovenski minister za promet (1918-1919). Po združitvi Države SHS in Srbije v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) pa je bil predstavnik Slovenije v Beogradu. Bil je član liberalne stranke (NNS, JDS) in solastnik več podjetij. Med drugo svetovno vojno se ni hotel ukloniti komunistom in je zagovarjal demokracijo, kar je bil razlog, da so ga po vojne oblasti v montiranem procesu obsodile na smrt in zaplembo premoženja.

NAGRADNA KRIŽANKA

Spoznajte največje skladatelje in med branjem poslušajte glasbo, ki so jo ustvarili. Poučite se o glasbilih in o tem, kako se nanje igra ter z njihovim združevanjem ustvarja glasbo. Odkrijte najslavnejše opere, simfonije, balete in koncerte.

Z APLIKACIJO ZA 100 ZVOČNIH POSNETKOV!

9⁹⁰ EUR

Redna cena knjige je 16,90 evra, akcijska cena je samo

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glas, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

GORENJSKI GLAS	MESNICA	UMETNA SNOV ZA OBLOGE	JUNAK	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	RUŠA (NAREČNO)	OMAR NABER	MILANSKA OPERNA HIŠA	BOLNIK S TABESOM	GORENJSKI GLAS	TELESNA OKROGLINA	ZORAN ROŽIC	NAŠA REVIJA	GLASBENIK SMOLAR	ODPRTO OGNJIŠČE	TROPSKA PALMA
SAMO-VOLJNOST		27							OZNAČBA, OZNAČITEV						
OKUS PRI OBLAČENJU									VOZNIK BRODA, BRODNIK					13	
SPODNJI DEL STREHE (NAREČNO)	29					KAJNOV BRAT	ŽIVLSKA TRZNIČKA				KRAVJI ORGAN				
ROMUNSKI TERENEC				KRALJICA SPORTA		10					UMETNA SMOLA			IGOR KOKOŠKOV	
LJUDSTVO BREZ PRAVIC				IZRASTEK PRI ŽIVALIH			VOLNENA TKANINA					PRILOGA DELA	2	NADLEŽNA ZUZELKA	
IRENA POLANEC				ANTIČNA SRAJCA			VRH V KARAVANKAH							NASELJE PRI LIPNICI	
PLANINEC ALJAZ						14	GLASBENIK TURNER				MITOLOŠKI LETALEC				VULKANSKO ZRELO
INDIJSKA BANANA							ZAHTEVA NAROČNIKA			PEVEC COTUGNO				RENE RUSJAN	GORSKA ZDRAVILNA RASTLINA
GORENJSKI GLAS		7								IHTAVOST				KOŠARKAR DONČIČ	
POZAVNIST MATKO				NEKD. RUSKA KOČIJA							28	ODISEJEVA DOMOVINA		UD ORGANIZACIJE	
ADIGE (SL. ZAPIS)				MEDIJSKI CARODEJ (MIRAN)										OBLIKA SOCVETJA	
SESTAVIL: F. KALAN	JULIJ (STAR.)	LESKET MINERALOV V BARVI MAVRICE	ILUSTRATOR	OČE	NEŽA MAURER	NAŠA PEVKA	INDIJSKI SAHIST								
SL. PEVEC (M. R.)	8						ŽLEB V DESKI								
DEL MATEMATIKE															
MAROGA															
IZADORA		3													
MAJHNA MORSKA RIBA															
ROK CVETKOV															
PERINA NA SODU (NAREČNO)															
ZRAK (NAREČNO)			21												
KANALI V JOGI															

Violončelist Miloš Mlejnik / Foto: Arhiv GG

violinist Timotej Willewaldt / Foto: Tina Dokl

SLOVENSKI PLAVALEC (MARTIN)									ZNAK ZA MNOŽENJE	GLAVNO MESTO GANE
STRATEGIJA	6									
PEVEC PESTNER								PEVKA MAX	ROK KOSMAČ	MASKA, KRINKA
ALEUTI ANIMATO ASIMINA TARANTAS VOLARIC		NAŠE SMUCIŠČE	SLIKAR (ZARG.)	RAVEN SVET						24
SAMO-VEZNIKA										
RANOCELNIK		4							ODPRTO DVORIŠČE V HIŠI	DESKA ZA ROLANJE
VALENTIN VODNIK				ILOVICA				DUHOVNIK (SLABŠ.)		
ŽIVAHNO V GLASBI								PEVKA KEUC		1
RAZKOŠNA HIŠA								ROBERT LIKAR		
ORIGINAL	15							ENAKI CRKI		
KALCIJ								PEVKA RUPEL		12

1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR, 2. in 3. nagrada: knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 25. avgusta 2023, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovnost stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29			

Anže Kopitar v akciji

Naravna nesreča preteklega petka je prinesla neizmerno škodo in uničenje v življenja mnogih. Kljub temu sta se v težkih trenutkih pokazali solidarnost in moč skupnosti, ki je skupaj stopila v dejanja in pokazala, da sodelovanje premaga še tako velike izzive.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Poplave, ki so prizadele tudi območja Gorenjske, so med drugim zalile tudi Kokrico, kjer je doma športni direktor Hokejskega kluba Triglav Kranj Gorazd Drinovec. »S četrta na petek

ponoči nas je zbudil pes, ki je bil praktično že v vodi. Ob pol ponoči ni bilo še popolnoma nič, potem pa kar naenkrat tak poplavni val, da smo komaj rešili psa, kokoši nam žal ni uspelo. Začeli smo se ukvarjati z avtomobili, ki pa

jih nismo mogli več vžgati – štirje potopljeni,« je pojasnil. Kot je povedal, so s potopno črpalko takoj začeli reševati kletne prostore, vendar je bil skozi vrata in okna vdor vode tolikšen, da ta preprosto ni zmogla. »Uničilo nam

je celotne kletne prostore, toplotno črpalko, ozimnico, vsi stroji – vse se je potopilo. Zaradi električne napetosti smo bili ogroženi in smo se raje umaknili na varno, voda je namreč segala skoraj do prvega nadstropja. Manjkalo je le osem centimetrov,« je dejal Drinovec, ki pa se je kljub kaotičnemu stanju spomnil tudi na svojega sosedu, si brez pomislekov nadel kopalke ter ga odšel reševati.

Neverjeten odziv skupnosti

Povedal nam je, da je voda ostala nekje do tretje ure v petek popoldan, in že isti večer sta Drinovcu na pomoč priskočila dva prijatelja, s katerima so odstranjevali mulj. »Kasneje sem začel prejemati številne klice in pobude za pomoč, zato smo v soboto organizirali čistilno akcijo. Pridružilo se je približno petdeset ljudi – sorodnikov, prijateljev in hokejistov, s katerimi smo naredili ogromno tako za našo kot tudi sosedovo hišo. Odziv

Brez pomislekov je Drinovec oblekel kopalke in šel pomagat svojemu sosеду. / Foto: arhiv Gorazda Drinovca

skupnosti je bil enostavno neverjeten.« Pri čistilni akciji so med drugim sodelovali tudi Anže Kopitar, njegov brat Gašper in oče Matjaž.

tem je poudaril, da je naravna katastrofa, ki je ne pomnijo, zares pokazala, kako močno povezana je skupnost. »Ko enkrat vidiš to

»Ko enkrat vidiš to složnost, takrat ti postane jasno, da smo še vedno ljudje, ki znamo stopiti skupaj. Ko vidiš, kako si znamo pomagati v težkih trenutkih, ti pridejo solze v oči.«

»Že ob deveti uri zjutraj so bili tu in res pridno pomagali pri vsem. Od aktivnih hokejistov sta sodelovala tudi Andrej Tavželj in Žiga Pavlin, prišlo je veliko nekdanjih hokejistov, hčerini in sinovi prijatelji, ogromno ljudi, ogromno pomoči in ogromno solidarnosti.« Ob

složnost, takrat ti postane jasno, da smo še vedno ljudje, ki znamo stopiti skupaj. Ko vidiš, kako si znamo pomagati v težkih trenutkih, ti pridejo solze v oči,« je še dejal Drinovec in ob tem izrazil veliko hvaležnost vsem, ki so jim v težki situaciji priskočili na pomoč.

Ko narava udari z vso silo, se izkazujejo najboljše lastnosti človeške narave – solidarnost, pomoč in sodelovanje. / Foto: arhiv Gorazda Drinovca

Ujma pospešila praznjenje jezera

Občinski štab Civilne zaščite v Preddvoru je v sredo na podlagi ocene stanja jezera Črnava in odrejenega praznjenja jezera odredil prepoved prehoda in zadrževanja na jezu in v priobalnem pasu celotnega jezera.

ALENKA BRUN

Preddvor – Po več neuspešnih poskusih praznjenja in čiščenja jezera Črnava so to na občini v Preddvoru ponovno načrtovali letos jeseni, a ker je narava minuli teden pokazala zobe, je bilo treba k problemu pristopiti nemudoma. Župan Rok Roblek pojasni, da so se z začetkom neurij začeli vrstiti klici na center za obveščanje, da se morda nekaj dogaja z jezero Črnava. Ljudi, ki živijo v okolici in neposredno pod jezerom, je bilo namreč strah in jih je zanimalo, kaj naj storijo. Ker se na občini že dalj časa trudijo, da bi izpraznili in očistili jezero, so se sicer takoj odzvali, a vseeno k reševanju pristopili mirno. Obrnili so se na regijski štab Civilne zaščite (CZ). Po treh dneh prigravarjanja, naj najdejo

strokovnjaka ali nekoga, ki bo prevzel odgovornost in odločitev za omenjeno zadevo, so dobili na občino odgovor, ki jih je v bistvu napotil nazaj k zakonodaji: če pride do nevarnosti na jezu, lahko predsednik Civilne zaščite v primeru, da so ogrožene življenja ali premoženje, odredi praznjenje jezera. Takoj se je sestal občinski štab CZ in se odločil, da tovrstne odgovornosti ne more prevzeti nase, zato bodo jezero izpraznili. »S koncesionarjem smo se sestali na sami pregradi na jezeru ter se po telefonu uskladili še z Direkcijo za vode. Odločili smo se, da zaradi narave same, dobroti življenja na in v jezeru, ta trenutek zgolj deniveliramo jezero. S tem se bo plavje verjetno skoncentriralo na eni strani jezera in se bo tam nabiralo ali potonilo,

Po več neuspešnih poskusih praznjenja in čiščenja jezera Črnava v preteklosti, so to na občini v Preddvoru ponovno načrtovali letos jeseni, a ker je narava minuli teden pokazala zobe, je zadeva postala urgentna. / Foto: Alenka Brun

obenem bomo zmanjšali pritisk na pregrado. Tako bo zagotovljena varnost predvsem prebivalcem naselja Hrib, po drugi strani pa bo življenje v jezeru potekalo normalno, a na bolj skoncentrirani površini,« pojasnjuje župan in dodaja: »Ker pa nevarnost še vedno predstavlja zasut prodni zadrževalnik na severnem delu ob pritoku

Bistrice v jezero, ga bomo nemudoma izpraznili, saj najbolj ogroža jezero kot celoto. Potem ga bomo pospravili, sanirali.« Ko se stanje normalizira, pa bodo najprej spet vzpostavili gladino vode v jezeru, nato pa ga v sredini septembra dokončno sanirali oziroma na ta način rešili tudi pereč problem: sifonsko puščanje ob hotelu.

Kino nad mestom za dober namen

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Medtem ko je koncert skupine Bossa de novo, ki naj bi, v okviru Mednarodnega cikla koncertov v Škofji Loki potekal ta teden, prestavljen na jesen, pa se bo ena najlepših razglednih točk v Škofji Loki – terasa otroškega in mladinskega oddelka Knjižnice Ivana Tavčarja – od danes do ponedeljka, 14. avgusta, spremenila v kino nad mestom. Letošnji program prinaša štiri filmske večere pod zvezdnatim nebom. Danes je na sporedu slovenska komedija Orkester, pred ogledom filma pa bo nastopil

Mestni pihalni orkester Škofja Loka. Jutri je na sporedu komična drama Mož z imenom Ove, v nedeljo si bo moč ogledati dramo Lunana: jak v razredu, v ponedeljek pa še mladinsko romantično komedijo Gajin svet 2. Vsi filmi se bodo začeli ob 21. uri, vstop pa bo prost. Osmo leto zapored vas k ogledu filmov na velikem platnu vabijo Kino Sora, Knjižnica Ivana Tavčarja in Zavod 973, kjer so sklenili, da bodo v sodelovanju z Občino Škofja Loka vse prostovoljne prispevke, ki jih bodo zbrali v štirih dneh, namenili RKS OZ Škofja Loka za prizadete v poplavih.

Dan spomina na prve žrtve pod Storžičem

Tržič – Spominska slovesnost Dan spomina na prve žrtve pod Storžičem, ki bi je bila načrtovana v nedeljo, 13. avgusta, je zaradi izrednih vremenskih razmer prestavljena za nedoločen čas. Kot so sporočili iz ZB NOB Tržič, je po informacijah Občine Tržič in strokovnih služb dostop do spomenika nemogoč. Kljub temu so organizatorji spomin počastili s polaganjem venca k spomeniku pred Paviljonom NOB točno na dan dogodka pri Verbičevi koči pod Storžičem.

Ko se stanje normalizira, bodo najprej ponovno vzpostavili gladino vode v jezeru, nato pa ga v sredini septembra dokončno sanirali.

Ganila jo je nesebična pomoč Šmaren tudi za pomoči potrebne

Družina Mire Bergant iz Stare Loke je vajena poplav, tokrat pa je bila voda visoka kot še nikoli. Vdrila jim je v pritličje ter zalila vse, česar na hitro niso mogli rešiti. Pomagali so jim sorodniki in prijatelji.

VILMA STANOVNIK

Stara Loka – V škofjeloški občini je v petek zgodaj zjutraj voda poplavlila veliko hiš, tudi v Stari Loki pa ne pomnijo, da bi kdaj segala tako visoko in naredila toliko škode.

»Že večkrat smo bili poplavljeni, zato je mož Brane že pred leti naredil zaščito in tudi tokrat smo jo namestili na zunanji del vrat in vse okrog hiše močno zatesnili. Prav tako smo prepepljali avtomobile. Imamo pač hišo na najnižjem delu Stare Loke in ob hujšem deževju smo navadno imeli tukaj

Prijatelji, med njimi tudi člani zbora Cofi, so pomagali tudi pri zlaganju skladovnice drv, ki jih je odneslo vse naokoli. / Foto: arhiv Mire Bergant

»Lahko rečem, da smo Slovenci res dobri ljudje, da v nesreči res znamo stopiti skupaj – in to mi tudi ogromno pomeni.«

okoli pol metra vode. Do sedaj je zaščita zadoščala, tokrat pa je voda kar naenkrat pridrla z vseh koncev. Bilo je več kot meter in pol in vse se je začelo razlirati po pritličju. Najprej smo reševali, kar je bilo mogoče, nato smo šli po stopnicah v prvo nadstropje, kamor pa voda k srečni ni prišla,« je povedla Mira Bergant, ki se je skupaj z domačimi, takoj ko je bilo mogoče in je voda za silo odtekla, lotila čiščenja.

»Zavedam se, da smo jo kljub vsemu dobro odnesli, saj nismo bili ogroženi, imeli smo kuhinjo in vse, kar smo potrebovali. Vendar pa je bilo v hiši ogromno blata,

voda je nosila drva, orodje ... pač vse, kar smo imeli v pritličju. Gasilci so nam posodili črpalko, da smo lahko črpali vodo iz kleti, in sedaj imamo vse odprto, da se bo čim prej posušilo,« je sredi tega tedna povedla Mira Bergant,

ki v hiši živi z možem in družino hčerke Jerneje.

»Ob vsem me je najbolj ganilo, da so na pomoč najprej prišli sorodniki in prijatelji, nato tudi hčerkin prijatelj iz zbora Jurijevo sidro. Zelo sem bila presenečena, ker so

prišli celo Jernejini soplesalci iz folklorne skupine Cofi. V njej plešejo nekdanji Maroltovi plesalci in v nedeljo jih je prišlo k nam kar dvanajst. Ena od soplesalk, ki je bila na morju, pa je naročila pice, ki so nam jih pripeljali. Vsi, ki so prihajali, so s seboj nosili pripomočke za delo, vodne sesalce, čistila in vse drugo. Pomagati so želeli celo člani zbora Perpetuum Jazzile, kjer poje mlajša hčerka Bojana, čeprav so v soboto zvečer odšli na gostovanje na Portugalsko. Zahvalili smo se jim za skrb, prav tako kot se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in tudi vsem drugim, ki so pomagali ali želeli pomagati. Lahko rečem, da smo Slovenci res dobri ljudje, da v nesreči res znamo stopiti skupaj – in to mi tudi ogromno pomeni,« je še dodala Mira Bergant.

Najprej so se dela v poplavljenem pritličju lotili domači in sorodniki, med njimi tudi športni plezalec Martin Bergant (v modrem puloverju). / Foto: arhiv Mire Bergant

Trideseti festival Krawal bo

KLARA MRAK

Železniki – »Občini Železniki je bilo tokrat skoraj prizaneseno, so pa poplave veliko

huje udarile drugje,« se zavedajo v Kulturnem društvu Rov Železniki. Izkupiček festivala bodo namenili oškodovanim. Glavnina Krawala

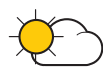
bo potekala prihodnji petek in soboto, že jutri ob 19. uri pa bo v Kulturnem domu Železniki slavnostna akademija. Pozdravni govor

bo imel župan Marko Gasser, slavnostni govornik bo prof. dr. Rajko Muršič, odprli bodo razstavo Vizualni Krawal skozi čas. Sledi koncert Samuela Bluesa in skupine Link Der Wasser.

vremenska napoved

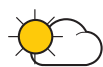
Danes, jutri in v nedeljo bo sončno ter postopno topleje. V nedeljo popoldne bo v hribih možna kakšna nevihta.

PETEK

10/26 °C

SOBOTA

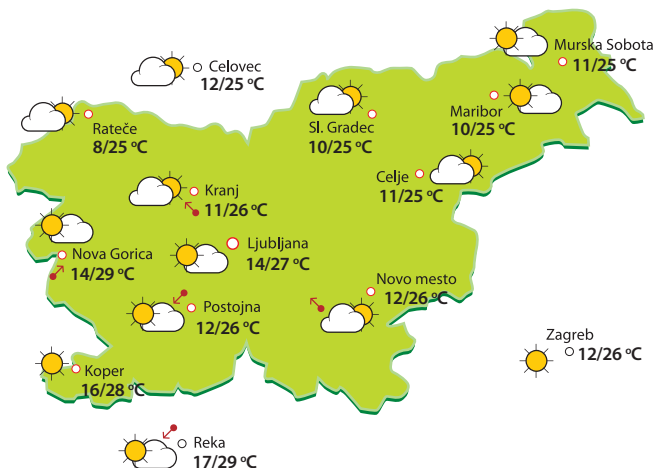
11/28 °C

NEDELJA

14/29 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Na torkov praznik velikega šmarna se bo največ ljudi zbralo v Marijinih romarskih središčih z iskreno mislijo in molitvijo za ljudi, ki jih je prizadela naravna nesreča.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Torkov praznik velikega šmarna ali Marijinega vnebovzeta bo drugačen kot pretekla leta. Slovesne maše in romanja bodo potekala tudi ob mislih in molitvi za ljudi, ki so jih pretekli teden prizadela neurja in zemeljski plazovi. Bodo pa tudi poziv k solidarnemu zbiranju pomoči za družine in posameznike, ki so ostali brez domov in imetja.

Na torkov praznični dan bo največ ljudi obiskalo Marijina romarska središča in kraje, kjer so cerkve posvečene Marijinemu vnebovzetju. Veliko romarjev pričakujejo na Brezjah, kjer bo v ponedeljek po maši ob 19. uri procesija z lučkami po vasi, na praznični dan pa bo ob 10. uri slovesno mašo daroval ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. V torek pričakujejo veliko romarjev v Lescah, v enem

od najstarejših slovenskih romarskih krajev, kjer bo ob 17. uri maševal upokojeni beograjski nadškof Stanislav Hočevar, po maši pa bo druženje na vrtu pred župniščem. V blejski župniji bo v torek več maš. Prva bo že ob 7. uri na otoku. Brezplačen prevoz bo zagotovljen iz pristana pod Vilo Bled. V Ribnem bo maša ob 7.30, v blejski župnijski cerkvi ob 9. uri, na Bohinjski Beli ob 10.45 in na Bledu ponovno ob 19. uri. Na Primskovem v Kranju, kjer je prav tako župnijska zavetnica Marija Vnebovzeta, bo prva praznična maša na predvečer praznika ob 19. uri, po njej pa procesija z več sto let stari kipom primskovske Marije. Po procesiji bo druženje na vrtu župnišča. Na praznični dan bo ob 7. in 17. uri maši daroval domači župnik Sebastijan Cerk. Obkraj bo tudi darovanje za potrebe cerkve.

Izjemna akcija, ki se je začela kot pomoč prijateljici

Lesce – »Dragi prijatelji velikih src ... Hvala vam za vse. Zmagali smo. Prijetno utrujeni, ampak z mirom v srcih. Pomagali smo in le to je pomembno,« je v sredo zvečer na FB-profil gostišča Tulipan v Lescah, ki ga vodi, zapisala Mojca Ažman. Njena akcija, ki se je začela kot pomoč prijateljici v poplavljeni Črni na Koroškem, se je v trenutku spremenila v izjemen projekt, v okviru katerega so izpred gostišča odpeljali štiri polni tovornjaki in 15 kombijev potrebščin za prizadete v ujmi. Pomoč je prihajala z vse Gorenjske, pri razvrščanju in nakladanju ter transportu so pomagali številni Leščani, je povedala. »Objavila sem samo, da v Črno pošiljam kombi s pomočjo za prijateljico in da lahko, če kdo želi, še kaj prida. Velikanski odziv, ki je sledil, je bil enostavno nepredstavljen,« je po dveh izjemnih dneh vidno utrujena, a z žarom v očeh povedala znana gorenjska gostinka.

Štiri polne tovornjake in 15 kombijev pomoči za Črno so v dveh dneh zbrali pred gostiščem Tulipan v akciji, ki se je začela kot pomoč prijateljici. / Foto: Marjana Ahačič

NA GLAS

aforizem

Solidarnost je sol življenja.

Milan Fridauer - Fredi